TRST, sreda
22. januarja 1958
Leto XIV. - Št. 19 (3864)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel. 94-638, 93-808, 37-338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 60 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din. MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROCNINA: mesečna 480, vnaprej: četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska O. ZOZ - Trst

Kardinal Ottaviani se vmešava odkrito v politično življenje

V glasilu Katoliške akcije je napadel mladega ministra Del Boja, ker je kritiziral Zolijev odgovor Bulganinu - Istega ministra je napadel tudi stari Don Sturzo

Prvi dan zasedanja parlamenta po počitnicah

(Od našega dopisnika)

RIM, 21. — Poslanci in senatorji so se danes po božičnih in novoletnih praznikih ponovno sestali. Poslanci so najprej poslušali predsednika, ki je med drugimi sporočili prebral poslanico, ki jo je poslal poglavar države parlamentu ob priliki desete obletnice ustave. Nato je predsednik naštel zakonske osnutke, ki jih je poslal senat, nakar so sledila številna vprašanja in odgovori nanje. Med drugimi je bil tudi odgovor državnega podtajnika za šolstvo na vprašanje komunističnega poslanca Lozze glede odložitve stanovanjske odpovedi s strani nemške akademije lepih umetnosti italijanskim umetnikom v vili Massimo. Podtajnik je dejal, da je bilo poslopje vrnjeno nemškim lastnikom, ki pa so pristali samo na kratko odložitev odpovedi, pač pa skrbi sedaj za stanovanja teh umetnikov rimska občina.

Na vprašanje istega poslanca je državni podtajnik povedal, da se ponekod pobirajo v šolah prispevki, ki niso določeni z zakonom, temveč predstavljajo «izraz čustva socialne solidarnosti» in da je bilo to vprašanje urejeno z ministrovo okrožnico pred 4 leti, v kateri je poudarjeno, da gre za prostovoljne prispevke, ki jih ne bi bilo pametno ukiniti. Glede državnih kreditov za univerze pa je isti podtajnik odgovoril, da so univerze v zadnjih petih letih prejele 10 milijard in pol izrednih doklad, za štiri milijarde pa raznih znanstvenih naprav poleg pomoči, ki so jo nudila druga ministrstva, tako da znaša skupni državni prispevek okrog 20 milijard lir. Vendar pa je podtajnik priznal, da je vse to še premalo in da potrebujejo univerze še 3 milijarde in 345 milijonov lir v prihodnjem finančnem letu. Glede povračila stroškov, ki so jih izplačale univerze, je podtajnik povedal, da je njegovo ministrstvo poskrbelo za izplačilo 2 milijard in 292 milijonov lir.

Nato je odgovarjal še podtajnik ministrstva za trgovsko mornarico na vprašanje glede odškodnine žrtvam eksplozije ladje «Anna Maria Jevoli» v Neaplju. Sledili so manj važni odgovori krajevnega značaja, nakar je podtajnik za notranje ministrstvo odgovoril, zakaj policija ni zatrla neko fašistično manifestacijo v Genovi. Socialistični poslanec, ki je postavil v tej zadevi vprašanje je dejal, da je z odgovorom nezadovoljen in da če vlada ni sposobna obračunati z novimi fašisti, naj prepusti oblast drugim. Isti tajnik je nato odgovoril na vprašanje komunista Asennata glede odstavljene občinske uprave v Bariju. Jutri bodo poslanci nadaljevali z razpravo o agrarnih pogodbah.

Tudi Merzagora je v palači Madama obvestil senatorje o Gronchijevi poslanici, nato pa se je nadaljevala razprava o ureditvi predsedništva vlade in posameznih ministrstev. Pred tem je senator Terracini govoril o umrlem Alfredu Pizzoniju, ki je med nemško zasedbo vodil v Severni Italiji partizansko borbo. V razpravi o ureditvi vlade sta govorila demokristjan Schiavone in minister za upravno reformo Zotta, ki je obravnaval položaj predsednika vlade s stališča ustave, nadalje funkcijo ministrov brez listnice in podpredsednikov vlade ter končno poudaril, da po njegovem ne bi bilo potrebno uvrstiti med ministrstva tudi ministrstvo za zdravstvo, ker parlament zadevnega zakona še ni potrdil. Nato so razpravljali o prvih treh členih zakonskega osnutka.

V vladnih krogih je zbudilo precej pozornosti kratko Eisenhowerjevo pismo, ki ga je poslal včeraj Eisenhower Bulganinu in v katerem se sporoča vladi ZSSR, da je predsednik ZDA v glavnem že v prvem pismu odgovoril v zadostni meri na sovjetske predloge. Isti krogi poudarjajo, da še vedno pripravljajo drugi odgovor Zolija na drugo Bulganinovo pismo, tako kot je predsednik italijanske vlade v prvem pismu obljubil, pri čemer pa upoštevajo tudi morebitno novo posvetovanje med zavezniki.

Nenni je v ilustriranem tedniku *«L'Europeo»* obširno obrazložil stališče PSI do notranjepolitičnega položaja v državi, v prvi vrsti pa odnose s KD, ki ji je napovedal ostro predvolilno borbo, po drugi strani pa je izjavil, da bo razgovor s katoliki ponovno aktualen, ko bo prišlo do «nujnega razlikovanja med politiko in vero». «Naše mnenje je, je dejal Nenni, da KD s koalicijskimi centrističnimi ali enobarvnimi vladami že deset let izvaja monopol oblasti in kar je še slabše, izvaja ga tako, da je omrtvičila tisti polet, ki je bil pred desetimidvanajstimi leti tako silovit v naši državi za dosego novih oblik demokratičnega življenja.» Glede volilne povezave je dejal Nenni, da bodo šli socialisti na volitve sami. Na vprašanje o socialistični ureditvi pa je dejal med drugim: «Težnja po združitvi je še vedno tu in uresniči se lahko v PSI. Z naše strani ali s strani kogarkoli se pri tem ne postavlja funkcija vodilne stranke. Pač pa se postavlja vprašanje doktrine, življenjske koncepcije, politike in programa. To hočemo storiti in to delamo z ustvarjanjem pogojev za združitev v PSI. Poglavje o odgovornosti pa se bo odprlo po volitvah in bo verjetno zelo strogo.»

Danes se je sestalo tajništvo PSI in sklenilo da bo zasedanje centralnega komiteja 10. namesto 5. februarja.

Tajnik Laurove PMP je izjavil danes novinarjem, da so pogajanja za monarhistično združitev dokončno zaključena brez uspeha.

Pravo senzacijo pa je vzbudil članek, ki ga je objavil kardinal Ottaviani, ki vodi «Sveti oficij» (inkvizicijsko sodišče) v glasilu katoliške akcije «Quotidiano». Kardinal ostro obsoja kritiko ministra Del Boja na zadnji vladni seji, ko se je razpravljalo o Zolijevem odgovoru Bulganinu, čeprav ministrovo ime ni omenjeno. Med drugim piše: «...in v našem taboru, koliko je kritik, koliko nedisciplinirano, da ne govorimo o izdajstvu. So celo takšni katoliki med političnimi oblastniki, ki si upajo zagovarjati tiste, ki ne samo žalijo, temveč naravnost uničujejo Cerkev. Medtem pa se vsi zatekajo k duhovnikom in se jih poslužujejo pri mogočnikih, tako da nastaja v deželi brezbrižnost do služabnikov večnosti, ki se spreminjajo v agente začasnih stvari». Na splošno se zatrjuje, da je kardinal Ottaviani s tem mislil ministra Del Boja ter zagrozil demokristjanski stranki, ki jo Cerker sedaj dolži nedisciplinirnosti in tudi — izdaje!

Gre torej za najnovejši dokaz, da hoče Vatikan za vsako ceno obdržati demokristjansko stranko kot svoje orodje. Tako je — kot se zdi — razumel kardinalov članek tudi predsednik vlade Zoli in takoj poklical k sebi mladega ministra za zvezo s parlamentom Rinalda Del Boja, ki ima kar dve diplomi: pravne fakultete na katoliški univerzi «Svetega srca» v Milanu in diplomo političnih znanosti univerze v Paviji ter je po poklicu univerzitetni profesor na univerzi v Macerati, kjer je predaval filozofijo prava. Po sestanku z Zolijem je bilo objavljeno sledeče poročilo: «Minister Del Bo je zaprosil za sprejem pri predsedniku vlade, s katerim se je pogovarjal o trditvah časopisov v zvezi z njegovim stališčem na seji vlade. Ugotovljeno je bilo, da je bila vsebina njegove intervencije temeljito izobličena. Zaradi tega ni bilo nikoli nobenega razloga, da bi predsednik zmanjšal svoje zaupanje v kolego Del Boja.»

To izjavo komentirajo sedaj tako, da je minister upognil hrbet spričo grožnje ekskomunikacije in izrekel samokritiko, v zameno pa je Zoli ohranil zaupanje vanj. V nasprotnem primeru bi namreč zahteval ministrovo ostavko, kar bi povzročilo vladno krizo, in sicer — na intervencijo Vatikana.

Senzacija z omenjenim člankom je tudi v dejstvu, da še nikoli ni noben kardinal objavil članka v kakšnem časopisu razen v «Osservatore Romano». Hkrati pa je to znak, kakšne metode namerava uporabljati Vatikan med bodočo volilno kampanjo.

Demokristjansko glasilo *«Il Popolo»* bo jutri objavilo skoraj v celoti članek kardinala Ottavianija in pri tem poudarilo, da se morajo danes kristjani podrediti disciplini Vatikana. *«Avanti»* pa bo objavil o vsem tem poročilo pod naslovom: *«Kardinalov napad je spravil KD in vlado na kolena»*, «Unità» pa: *«Minister pod obtožbo poglavarja inkvizicije»*.

Mladega ministra Del Boja je napadel tudi stari senator don Sturzo. Postavil je namreč vprašanje o «javnem neso glasju» s politično linijo vlade, za katero je odgovoren njen predsednik, in ga vprašal, «kakšne ukrepe namerava sprejeti do tistega, ki ne soglaša». Zato vlada veliko zanimanje za razpravo o resoluciji, ki so jo predložili komunisti o vprašanju vmešavanja duhovščine v politično življenje.

A. P.

Tajna spomenica pok. Pfleidererja

BONN, 21. — Zunanji minister Zahodne Nemčije noče objaviti besedila spomenice, ki jo je veleposlanik Zahodne Nemčije v Beogradu Pfleiderer poslal zunanjemu ministru pred svojo smrtjo. V pismu se obravnava politika, ki bi jo morala Zahodna Nemčija voditi do Sovjetske zveze in do ostalih držav vzhodnega bloka. Znano je, da je pok. Pfleiderer zagovarjal ustanovitev delno demilitariziranega področja v Srednji Evropi in vzpostavitev diplomatskih odnosov z vzhodnimi državami. Von Brentano je v svojem pismu podpredsedniku liberalne stranke poudaril, da je dokument tajne narave, ki ga je Pfleiderer napisal v svojstvu veleposlanika. Razen tega bi objava dokumenta škodovala interesom zvezne republike.

«Borba» o prestregi «Slovenije»

Odvračanje pozornosti od zgrešene politike

Francoska vlada upa, da se bo našla prijateljska rešitev spora

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 21. — *Incident, ki se je dogodil 18. januarja zjutraj v Sredozemskem morju severno od alžirske obale, je skalil prijateljske odnose med Jugoslavijo in Francijo. Zaman se danes francoski uradni krogi trudijo, da bi ublažili in opravičili ravnanje vojaških oblasti, in z dolžitvijo Jugoslavije, češ da je tihotapila orožje upornikom v Alžiru, odvrnili pozornost svoje javnosti od zgrešene politike v Severni Afriki. Prav tako so jalovi vsi poizkusi, da se dokaže zakonitost ravnanja in prepriča svetovna javnost, da je šlo za tihotapstvo. Dejstva so jasna. Francoske vojne ladje so nezakonito in v nasprotju z vsemi veljavnimi mednarodnimi predpisi in običaji ustavile na svobodnem morju jugoslovansko trgovinsko ladjo, jo prisilile, da odpluje v Oran, kjer so kljub dejstvu, da je bila pošiljka orožja in municije opremljena z vsemi potrebnimi dokumenti in naslovljena na podjetje neodvisne in suverene države Maroka, blago zaplenile.*

Francoska vlada upa, kot je to danes izjavil na tiskovni konferenci v Parizu zastopnik vlade, da se bo vendarle našla prijateljska rešitev spora. To je tudi želja jugoslovanske vlade, ki ni kriva za incident. Francoska vlada skuša opravičiti svoje ravnanje, češ da je imela že 25. novembra dokaze, da je bilo to orožje namenjeno alžirskim upornikom. Če je to res, ugotavljajo v Beogradu, se popolnoma upravičeno vsiljuje vprašanje, zakaj francoska vlada, ki se pogostoma sklicuje na tradicionalno francosko-jugoslovansko prijateljstvo, ni o tem obvestila jugoslovansko vlado. Postavlja se dalje vprašanje, zakaj francoska vlada ni enako ravnala, ko sta ZDA in Anglija pošiljali orožje v Tunizijo. Mar Francija misli, da nemški mednarodni predpisi o svobodnem morju in svobodni trgovinski plovbi veljajo samo za države, ki so vojaško močnejše od nje?

«To, kar so storile francoske vojne ladje po nalogu svoje vlade, ugotavlja nocojšnja «Borba», se lahko primerja samo nezakonitemu ravnanju v preteklosti, ki ga je mednarodna skupnost vedno obsojala.» Na ta način primerja «Borba» ravnanje francoskih ladij z gusarstvom.

«Politika» pa v zvezi s poskusom francoske vlade, da opraviči svoje ravnanje, ugotavlja, da gre za poizkus, da se Jugoslavija na neki način kompromitira, da se prikaže kot tihotapec, da bi se na ta način napravil umeten škandal in da bi se vsaj začasno odvrnila pozornost francoske in svetovne javnosti od pravih vzrokov francoskih nezgod v Alžiru, ter da bi se Jugoslavija očrnila pred francosko javnostjo.

Pod naslovom «Nedopustno ravnanje» pa komentira «Jugopress» dogodek med drugim kakor sledi: «Jugoslovansko javno mnenje je odobrilo odločno stališče vlade proti ravnanju francoskih oblasti.» Nato poudarja komentator, da gre za očitno kršitev svobode morja in za samovoljno oviranje trgovinske plovbe. Francoska vlada je ustvarila v mednarodnih odnosih precedens, ki bi utegnil imeti nedogledne posledice.

«Poleg tega, nadaljuje «Jugopress», niso pošiljke konvencionalnega orožja v sedanjih pogojih podvržene nobenemu posebnemu embargu, kar se tiče pošiljanja takega blaga Maroku. Jugoslovanska vlada je zaradi tega odločena vztrajati pri svoji zahtevi za plačilo odškodnine. Odločno zavrača očitne poizkuse, da bi Jugoslavijo diskreditirali, ter ravnanje, ki bo konec koncev škodovalo le Franciji.

V Beogradu je razočaranje toliko večje, ker to dejanje — da se tako izrazimo — gusarstva prihaja od zavezniške in prijateljske države.»

Iz Rabata pa poročajo, da je alžirska narodnoosvobodilna fronta v Rabatu izročila novinarjem izjavo, v kateri poudarja, da nima nič opraviti z zadevo orožja, ki so ga Francozi zaplenili na ladji «Slovenija», in da tega orožja ni kupila.

B. B.

Razprava o francoski zunanji politiki

Moch za proučitev predloga Rapackega

Danes se pričakuje izjava o francoskem piratstvu v Sredozemskem morju

PARIZ, 21. — Francoska narodna skupščina je začela danes razpravo o zunanji politiki. Do sedaj je bilo predloženih 12 vprašanj.

Med razpravo je golist Soustelle izjavil, da «tunizijsko vojskovanje ovira povratek miru v Alžiru». Obsojal je «politiko koncesij» do Tunizije. Ko je govoril o raketnih oporiščih v Evropi, je Soustelle izjavil, da bi morala Francija zahtevati protidajatev ali pa «jasnejšo podporo zaveznikov za njeno politiko v Alžiru».

Komunist Rieu je protestiral, ker ameriška letala z atomskimi bambami letijo nad francoskim ozemljem.

Na popoldanski seji je prvi govoril socialist Jules Moch. Govoril je o razgovorih s Sovjetsko zvezo v razorožitvenem pododboru. Zatem pa je poudarjal «preobrnitev strateškega stanja» zaradi napredovanja na področju uničevalnih sredstev.

Ko je govoril o možnosti pomirjenja, je Moch izjavil, da po njegovem mnenju «zasluži predlog Rapackega, da se proučí». Izjavil je tudi, da bi morala morebitna raketna oporišča v Franciji biti odvisna od francoskega poveljstva.

Pred njim je neodvisni kmet Isorni pozval vlado, naj bo «odločna» v svoji politiki do Tunizije ter naj ne izprazni zadnjih oporišč, ki jih Francija še ima v Tuniziji.

Socialistični poslanec Arthur Conte je zahteval vrsto gospodarskih ukrepov, ki naj olajšajo vstop Francije v skupno tržišče. Zahteval je tudi obnovitev trgovine s Kitajsko.

Razprava se bo nadaljevala jutri popoldne, ko bo zunanji minister Pineau odgovoril na razna vprašanja.

Pričakuje se, da bo v skupščini govora tudi o piratstvu, ki ga je francoska vojna mornarica izvršila proti jugoslovanski ladji «Slovenija». V političnih krogih v Parizu priznavajo, da so francoske vojne ladje ustavile «Slovenijo» izven francoskih teritorialnih voda, in sicer 45 milj od obale. Sklicujejo pa se na francoski «dekret», ki je bil objavljen leta 1956 in ki pooblašča francosko vojno mornarico, da nadzoruje plovbo do 50 milj od alžirske obale. Dodajajo, da tedaj ni proti temu nobena država protestirala. To dejstvo daje po njihovih trditvah omenjenemu «dekretu» «neko mednarodno vrednost». Res čudna logika!

Sovjetska izjava ob zasedanju bagdadskega pakta

Srednji vzhod naj postane področje miru in prijateljstva

Na tem področju naj ne bi bilo jedrskega orožja in izstrelkov - Obtožba ameriške, angleške in turške politike na tem področju

MOSKVA, 21. — Agencija Tass je danes objavila izjavo, ki pravi, da so v moskovskih vodilnih krogih mnenja, da bi področje Srednjega vzhoda moralo veljati za brezatomsko področje. «Srednji vzhod mora in more postati področje miru, na katerem ne bi bilo jedrskega orožja in izstrelkov, t. j. področje dobrega sosedstva in prijateljskega sodelovanja med državami,» poudarja izjava, ki jo je nocoj prebral načelnik tiskovnega urada v zunanjem ministrstvu Iljišov.

Izjava nadaljuje: «Sovjetski vodilni krogi menijo, da organizatorji prihodnjega zasedanja bagdadskega pakta, kakor tudi ameriški vodilni krogi, ki vodijo ta pakt, hočejo preprečiti ustanovitev brezatomskega področja. Odgovornost za tako politiko in njene posledice pade na ZDA in na vodilne kroge držav članic bagdadskega zavezništva.

Izjava pravi zatem, da je namen prihodnjega zasedanja bagdadskega pakta združiti napadalne bloke, in sicer ta pakt sam, SEATO in NATO. Na ta način bi hoteli postaviti države članice bagdadskega pakta pred izvršeno dejstvo, t. j. pred iste obveznosti, ki jih imajo članice SEATO in NATO. Hoteli bi med drugim doseči pravico za postavitev raketnih oporišč, naperjenih proti Sovjetski zvezi v državah bagdadskega zavezništva.

Izjava pravi tudi, da se je zasedanje bagdadskega pakta sklicalo prav v trenutku, ko ideja miroljubnega sožitja dobiva vedno več zagovornikov in ko se vedno bolj množijo pozivi za začetek razgovorov med Vzhodom in Zahodom.

Izjava pravi tudi, da je povsem očitno, da ima navzočnost Dullesa na zasedanju namen poživiti delovanje bagdadskega vojaškega bloka, ki ga vodijo ZDA.

Izjava omenja tudi dogodke ob Suezu in v Siriji ter izreka zadovoljstvo zaradi stališča, ki so ga v zvezi s tem zavzele vlade Irana, Pakistana in Iraka, ter poudarja «številna nasprotja v bagdadskem paktu».

Zato so ameriški in britanski vodilni krogi sprejeli nujne ukrepe, da zadelajo razpoke. ZDA, Velika Britanija in Turčija želijo razširiti bagdadski pakt na Libanon in Jordanijo.

«Tisti, ki se sedaj trudijo, da bi povezali bagdadski pakt z NATO in SEATO ter se sklicujejo na verska čustva, nadaljuje izjava, nočejo upoštevati dejstva, da bi postavitev atomskih oporišč v državah, ki so za islam svete, pomenila žalitev verskega čustva muslimanov.»

Nato kritizira izjava Turčijo zaradi stališča, ki ga je zavzela na pariškem zasedanju NATO, in omenja Dullesovo potovanje v Ankaro. «Ameriški državni tajnik, pravi agencija, gre v turško prestolnico da brani do zadnje stotinke velikanske dohodke, ki jih ameriški petrolejski kralji imajo v zvezi s pogodbami, ki so jih vsilili državam tega dela sveta.» Agencija pripomnja, da je ameriška gospodarska pomoč v hlstvu sredstvo, ki služi predvsem v vojaške namene in ne za izboljšanje življenjske ravni prebivalstva Srednjega vzhoda.

Na koncu pravi izjava, da je nedavna afriško-azijska konferenca v Kairu pokazala naraščajočo enotnost vzhodnih držav v njih borbi proti kolonializmu.

Na vprašanje nekega novinarja, ali predlaga Sovjetska zveza neke vrste načrt Rapacki na Srednjem vzhodu, je Iljišov odgovoril: Sovjetska zveza je povedala svoje mnenje o načrtu Rapackega v svojih nedavnih predlogih o mednarodni pomiritvi.»

—«—

Vojaški sestanek treh ministrov v Bonnu

BONN, 21. — Danes so se v Bonnu sestali ministri za obrambo Taviani (Italija), Chaban - Delmas (Francija) in Strauss (Zahodna Nemčija). To je prvi sestanek treh ministrov po sporazumu med Italijo, Francijo in Bonnom, ki je bil sklenjen prve dni decembra. Sporazum določa redne stike treh ministrov in stalnih vojaških odborov, ki obravnavajo in rešujejo tehnična vprašanja. Sporazum predvideva skupno izdelovanje modernega orožja.

Ob trinajsti uri je francoskega in italijanskega obrambnega ministra sprejel kancler Adenauer. Ob petnajsti uri pa so se začeli razgovori treh ministrov.

Poročilo, ki so ga objavili o razgovorih, pravi, da so ministri dosegli «temeljni sporazum» o skupnem razvoju in ozdelovanju orožja z namenom splošne standardizacije orožja v skladu z določili NATO.

Francoski obrambni minister Chaban - Delmas je izjavil, da so Francija, Italija in Zahodna Nemčija glede cele vrste materiala, ki je potreben za obrambo Evrope, začele skupna raziskovanja in proizvodnjo «z vsemi gospodarskimi ,političnimi, valutnimi in socialnimi posledicami, ki so s tem povezane».

Povedal je, da je bil ustanovljen tristranski odbor, ki bo vodil delo specializiranih delovnih skupin. Te skupine se bodo sestale na podlagi «zelo jasnih» navodil treh obrambnih ministrov od 4. do 6. februarja v Rimu.

Predstavnik zahodnonemškega obrambnega ministrstva pa je izjavil, da so se trije ministri sestali na vabilo obrambnega ministra Straussa. Dodal je, da so z nemške strani mnenja, da bodo lahko mnogo prihranili, če bo orožje standardizirano in če se bo izdelovalo v večji količini.

Predstavnik je dodal, da so bile tudi druge vlade NATO povabljene, naj se pridružijo tristranskemu sodelovanju.

—«—

Napredovanje priprav za sirsko-egiptovsko federacijo

KAIRO, 21. — Kairski radio je danes sporočil, da bo sirski predsednik Kuatli v kratkem prisel v Kairo, da skupno s predsednikom Naserjem sporoči ustanovitev sirsko-egiptovske federacije. Sirski zunanji minister Bitar je pred povratkom iz Kaira v Damask izjavil, da je bil med obema državama dosežen popoln sporazum o obliki in vsebini združitve.

—«—

V Indiji odobravajo Titov predlog

NOVI DELHI, 21. — Indijski vladni krogi so z navdušenjem pozdravili najnovejši predlog maršala Tita za sklicanje sestanka nevtralnih držav, s katerim bi izvajale pritisk, da bi čimprej prišlo do sestanka med voditelji ZSSR in Zahoda. Poudarja se, da se je Indija že večkrat izrekla za konferenco na najvišji ravni, do katere bi moglo priti do konca leta. Kot je znano je Tito poslal ta predlog v osebnem pismu Nehruju.

Z Dunaja pa poročajo, da je predstavnik vlade zanikal vest, da je Avstrija dala pobudo za takšno konferenco nevtralnih držav, ter izjavil, da se avstrijska vlada podobnega sestanka niti ne namerava udeležiti.

Odgovori na Bulganinova pisma

Adenauer za povratek k metodi tajnih diplomatskih pogajanj

Zagotovila glede jedrskega orožja - Na konferenci naj bi se predsedniki vlad znašli že «pred jasnimi rešitvami ali alternativami» - Izročeni tudi kanadski, avstrijski in izraelski odgovor - Hammarskjoeld o razorožitvenih pogajanjih

BONN, 21. — V svojem odgovoru Bulganinu poziva kancler Adenauer Sovjetsko zvezo, naj sprejme predloge Eisenhowerja o razorožitvi, in pravi, da zahodnonemška vlada «ni napravila in ne misli napraviti nič takega, kar bi spodbujalo na proizvodnjo in vskladiščevanje atomskega orožja ter njegovo uporabljanje v vojaške namene.»

Adenauer pravi nato, da je razočaran nad novimi Bulganinovimi predlogi o razorožitvi ter poudarja, da določitev brezatomskega področja ne odgovarja «temeljnemu vprašanju o enostavni opustitvi izdelovanja jedrskega orožja». Poleg tega je Adenauer mnenja, da ne bi mogli «iskreno» govoriti o razorožitvi, če bi oborožitev ostala na sedanji višini.

Zatem obžaluje Adenauer, ker je Bulganin v svojem pismu francoski vladi opozoril Francijo pred vojaško in politično silo Nemčije. «To, pravi Adenauer, ni dober sistem za vzpostavitev zaupanja v svetu», zlasti ko Bulganin v pismu kanclerju pravi, da «zavezniki nemške zvezne republike hočejo pahniti nemsko ljudstvo v napadalno vojno in spremeniti Nemčijo v pozorišče operacij».

Adenauer predlaga Bulganinu, «naj bi se posluževali bolj kakor v preteklosti možnosti diplomatskih stikov za razjasnitev stališč, in da se na ta način odpravijo sedanja nasprotja».

«Zato, nadaljuje odgovor, bi bilo umestno popolnoma izkoristiti možnosti, ki jih nudijo taki stiki, ker mednarodne konference imajo mnogo več možnosti uspeha, če se skrbno pripravijo po diplomatski poti.» Pri tem pravi kancler, da «izmenjava polemičnih pisem samo uničuje prve kali zaupanja». Na koncu predlaga kancler začetek diplomatskih razgovorov, ki bi lahko šli zadovolj daleč med konferenco zunanjih ministrov, tako da bi se predsedniki vlad znašli pred jasnimi rešitvami in morda pred alternativami». «To pa zaradi položaja, katerega resnost terja, da se uporabijo vsa sredstva, ki lahko pripeljejo do konstruktivne rešitve.»

Kakor poročajo z Dunaja, je tudi avstrijski zunanji minister Figl izročil danes odgovor svoje vlade sovjetskemu poslaniku na Dunaju. Besedilo odgovora bo objavljeno jutri.

Prav tako je svoj odgovor Bulganinu izročila izraelska vlada, ki pravi, da Izrael «ne bo sodelovai v nobenem napadalnem bloku, ki bi bil naperjen proti Sovjetski zvezi».

Tudi kanadski ministrski predsednik Diefenbaker je odgovoril Bulganinu. V zvezi z načrtom Rapackega pravi Diefenbaker, da bodo ta načrt skrbno proučili skupno s primernim sistemom o nadzorstvu in inšpekciji.

Dalje pravi Diefenbaker, da je treba sestanke na najvišji ravni prej skrbno pripraviti, če se hoče, da bodo imeli uspeh. Sporoča tudi, da je kanadski parlament predlagal, naj bi tak sestanek, če bi do njega prišlo, bil v Kanadi.

Diefenbaker poudarja zatem, da bi Kanada takoj zapustila NATO, če bi se v tej organizaciji pokazal kak napadalni namen.

Glede razorožitve pravi Diefenbaker, da je mnenja, da bi lahko bolj skrbno proučili načelo, ki ga je Sovjetska zveza sprejela, in sicer da «se prepoved uporabe jedrskega orožja podredi pooblastilu, da se to orožje uporablja v obrambne namene v primeru napada». Zatem obžaluje, ker SZ noče več sodelovati v razorožitvenem odboru in opozarja na elastičnost izjave, ki so jo objavili ob zaključku pariškega zasedanja NATO, ki omogoča obnovitev zadevnih razgovorov.

Diefenbaker pravi tudi, da je Kanada pripravljena dovoliti nad svojim ozemljem letalsko inšpekcijo iz zraka in po kopnem na podlagi recipročnosti.

Glavni tajnik OZN pa je imel danes v New Yorku tiskovno konferenco, na kateri je izjavil, da bo vprašanje razorožitve ostalo v okviru in pod nadzorstvom Združenih narodov, ki razpolagajo z vsaj štirimi postopki za obravnavanje tega vprašanja: razorožitveni odbor, pogajanja ob uporabljanju dobrih uslug tajnika OZN, Varnostni svet in glavna skupščina.

Na vprašanje, v kakšni smeri predvideva obnovitev stikov in pogajanj o razorožitvi med Vzhodom in Zahodom, ni Hammarskjoeld jasno odgovoril. Poudaril pa je, da se aktivno peča s to zadevo ter se je o tem razgovarjal z zunanjimi ministri Francije, ZDA in Velike Britanije. Dal je razumeti, da bi se utegnil ustaviti v Moskvi, ko bo marca potoval v Malajo, kjer se bo udeležil sestanka gospodarske komisije za Azijo in Daljni vzhod. Dodal pa je, da bi odpovedal to potovanje, če bi pogajanja o razorožitvi terjala njegovo navzočnost v New Yorku.

Hammarskjoeld je pritrdilno odgovoril na vprašanje, ali misli, da bi se vprašanje nadzorstva med stratosferskim prostorom lahko obravnavalo ločeno od vprašanja razorožitve.

Glede Eisenhowerjeveja predloga, naj bi se OZN zavzela za program «znanost in mir», je Hammarskjoeld poudaril, da se OZN in njene specializirane organizacije že pečajo z mnogimi vprašanji, ki se tičejo zdravstva in človeškega napredka, in da gre predvsem za to, da se ta program znova poživi in vsestransko koordinira.

—«—

Zadovoljivo stanje v SZ v poljedelski proizvodnji

MOSKVA, 21. — Centralni komite KP SZ ter vlada SZ sta naslovila na vse kolhoze in poljedelske delavce poslanico, v kateri jih pozivata, naj povečajo proizvodnjo v poljedelstvu in živinoreji. Poslanica poudarja zlasti dve točki: nujnost, da se popolnoma zadosti potrebam sovjetskega prebivalstva na področju poljedelskih proizvodov; doseči in nato prekositi ZDA na področju poljedelskih proizvodov, in sicer v proizvodnji «pro capite». Poslanica izraža zadovoljstvo ob doseženih rezultatih, obenem pa poljedelce opozarja na vse možnosti, ki so še ostale neizkoriščene.

V poslanici je nadalje rečeno, da bo za potrebe države žitaric dovolj, čeprav je bila v l. 1957 velika suša v Uralu, Kazakstanu in ob Volgi. Letina sladkorne pese je bila doslej najboljša. Zelo povoljen je položaj na področju izreje živine, kjer je bil zabeležen splošen dvig. Proizvodnja mleka se je v zadnjih treh letih skoraj podvojila in sedaj znaša letna proizvodnja mleka v kolhozih 1800 kg «pro capite», v sovhozih pa 2700. Upanje je, da bo že letos proizvodnja mleka dosegla proizvodnjo v ZDA.

Manj rožnat pa je položaj pri proizvodnji mesa, čeprav je bil načrt za l. 1957 dosežen že do 1. decembra. Toda kljub doseženim rezultatom, pravi poslanica, je proizvodnja mesa še vedno v zaostanku glede na potrebe in treba se je potruditi, da se proizvodnja poviša.

Včeraj novi spopadi v prestolnici Venezuele

Dvajset demonstrantov ubitih in okoli sto ranjenih

Obsedno stanje po vsej državi

CARACAS, 21. — Splošna stavka, ki je bila napovedana za danes, se je dejansko začela. Toda oblasti so stavko prepovedale in prisilile stavkajoče, da se vrnejo na delo.

Zaradi tega je prišlo do hudih neredov, med katerimi sta policija in vojska streljali na demonstrante, ki so protestirali zaradi prepovedi stavke. Po še nepotrjenih vesteh je bilo ubitih 20 demonstrantov in okoli 100 ranjenih. Spopadi med demonstranti in varnostnimi silami so se nadaljevali do večera.

Vlada je proglasila obsedno stanje in policijsko uro na vsem venezuelskem ozemlju.

Po nekaterih vesteh so se spopadi po ulicah začeli, ko je policija napadla demonstrante, ki so zahtevali odstop predsednika Jimeneza. Mnogo demonstrantov je bilo baje aretiranih. Demonstranti so baje prevrnili in zažgali več avtobusov in drugih vozil, ki so jih oblasti prisilile da obratujejo med splošno stavko, ki je bila proglašena iz protesta proti politiki vlade.

—«—

V Palermu se je zrušila 3-nadstropna stavba

4 mrtvi in čez 20 ranjenih

PALERMO, 21. — Danes popoldne se je v Palermu zrušilo neko trinadstropno poslopje. Vsa stavba se je zrušila, le fasada tretjega nadstropja je ostala nekako obešena med obe bližnji hiši. Pa tudi to so morali zrušiti, da ne bi bili reševalci v nevarnosti. Pred zrušenjem se je slišala močna detonacija, kar daje sklepati, da je kje uhajal plin. Medtem ko so na kraj nesreče takoj prispeli visoki predstavniki oblasti, so gasilci začeli razkopavati ruševine. Odkopali so čez 20 ranjencev, pa tudi štiri mrtve. Med ranjenci je nekaj teže ranjenih.

Kmalu britanski odgovor na drugo Bulganinovo pismo

Konferenca na najvišji ravni mora biti dobro pripravljena

Butler obljublja Morisonu, da bo v odgovoru Bulganinu tudi to, kar on zahteva - Britansko javno mnenje vedno bolj za laburiste

LONDON, 21. — Notranji minister Butler, ki nadomešča ad interim ministrskega predsednika Mac Millana, je izjavil, da ne bodo mnogo čakali z odgovorom na drugo pismo Bulganina. Dejal je, da ve, da je med angleškim javnim mnenjem močna struja, ki je za konferenco na najvišji ravni. Mac Millan je v zvezi z vlado, je dejal Butler, zlasti s Selwynom Lloydom, zaradi bližnjega odgovora Bulganinu. Potem je Butler še dejal, da odgovor ne bo razočaral ne poslanske zbornice ne ljudstva.

V svojem govoru v poslanski zbornici je Butler tudi povedal, da bo 24. januarja izdana skupna anglo-ameriška izjava o napredku v obeh državah na področju nadzorovane združitve težkega vodika. Obe vladi sta sklenili, da ne bosta več imeli za skrivnost rezultatov teh raziskav.

Butler je tudi povedal, da je vlada sklenila dopustiti, da si pridobe pravico za stalno bivanje v Veliki Britaniji tri družine madžarskih begucev, ki so prišle iz Brazilije na Angleško kot skrivni potniki na neki angleški čezoceanski ladji.

Na vprašanja časnikarjev, če je še vedno za sklicanje konference zunanjih ministrov, ki naj bi pripravili potrebno za konferenco na najvišji ravni, je Butler odgovoril, da je važno to, da se konferenca na najvišji ravni dobro pripravi. Priprave pa se morajo izvesti po posvetovanju z zavezniki, zlasti z ZDA.

Vodja laburistične opozicije Hugh Gaitskell je med drugim dejal, da priprave za konferenco na najvišji ravni ne vključujejo sklicanja sestanka zunanjih ministrov, ta sestanek je pa SZ že tako odbila. Lahko pa se priprave izvedejo po diplomatski poti. Gaitskellu je še Butler odgovoril, da za pripravo konference na najvišji ravni ni potrebno točno navesti sredstva za uporabo.

Bivši zunanji minister v laburistični vladi Herbert Morison je zahteval, naj se Velika Britanija v svojem odgovoru SZ ne omejuje zgolj na odgovor, temveč naj tudi sama postavi predloge za utrditev miru. Butler je Morisonu odgovoril, da upa, da bo v odgovo

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 3,1, najnižja 0,1, zračni tlak 1003,7, se dviga, veter 34 km, sunki 63 km, vlaga 60 odst., nebo oblačno, snega 3 cm, morje razgibano, temperatura morja 9,1.
Vreme danes: Pretežno oblačno.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 22. januarja
Vincencij, Vinko
Sonce vzide ob 7.38 in zatone ob 16.56. Dolžina dneva 9.18. Luna vzide ob 8.30 in zatone ob 19.53.
Jutri, ČETRTEK, 23. januarja
Rajmund, Rajko

V petek sestanek gospodarske konzulte

Za izboljšanje gospodarskega stanja se mora sestaviti organičen načrt

Zdi se, da bo trgovinska zbornica zavzela do dosedanjih ukrepov vladnih krogov negativno stališče

Poročali smo že, da se bo v petek sestala pokrajinska gospodarska konzulta, na kateri bo imel predsednik tržaške trgovinske zbornice daljši referat o stanju tržaškega gospodarstva in bo tudi orisal glavne tržaške gospodarske zahteve. Za ta referat upravičeno vlada zelo veliko zanimanje, saj ne izraža samo osebnega mnenja predsednika trgovinske zbornice, temveč tudi mnenja in stališča vseh članov trgovinske zbornice in so se v preteklem tednu v ta namen že sestali člani posameznih sekcij in izrekli svoja mnenja, v ponedeljek pa se je sestal izvršni odbor trgovinske zbornice.

V tržaških gospodarskih krogih se čujejo trditve, da bo trgovinska zbornica odnosno njen predsednik zavzel v petek dokaj ostro stališče do vladnih krogov in tudi polemično stališče do zadnjih izjav vladnega generalnega komisarja, ki jih je izrekel na tiskovni konferenci. V krogih trgovinske zbornice prevladuje mnenje, da se Rim sploh noče več zanimati za tržaška vprašanja in da je potrebno zavzeti ostrejše ukrepe.

V petek bodo uradno razdelili tudi obširno dokumentacijo, ki jo je pripravila tržaška trgovinska zbornica na zahtevo bivšega ministrskega predsednika Segnija. Gre za obširno, nad 250 strani debelo publikacijo, v kateri so številni strokovnjaki trgovinske zbornice zbrali podatke o sedanjem tržaškem gospodarskem položaju in v kateri dokumentirano zahtevajo sestavo organskega načrta ukrepov za okrepitev tržaškega gospodarstva.

Kot smo že omenili, je do sestave tega memoriala prišlo na zahtevo bivšega ministrskega predsednika Segnija, ki je takrat tudi zagotovil, da bo vlada upoštevala tržaške zahteve in jih bo vključila v načrt Vanoni. To je bil prvi konkretni rezultat ostrega stališča, ki ga je zavzela trgovinska zbornica na prvem zasedanju gospodarske konzulte v oktobru 1956. leta. Nekaj časa je kazalo, da vlada misli resno in je ta zagotovila ponovil — čeprav neuradno in na dokaj nevljuden način — tudi novi ministrski predsednik Zoli, kar je prišlo do izraza na drugem zasedanju pokrajinske gospodarske konzulte, ki se je sestala poleti preteklega leta in kjer je predsednik trgovinske zbornice zavzel pomirljivo stališče.

Vendar pa se je kaj kmalu pokazalo, da so bila vsa zagotovila o sestavi in izvajanju organičnega načrta v korist Trsta le pesek v oči in je to tudi formalno potrdil vladni generalni komisar, ki je na zadnji tiskovni konferenci izjavil, da ne obstaja in da tudi ne bo prišlo do sestave nikakega načrta v korist Trsta, temveč da so možni samo nekateri sporadični ukrepi.

O ukrepih, katere zahteva tržaška trgovinska zbornica, bomo še podrobneje poročali, ko jih bo zbornica tudi uradno objavila. Vendar pa lahko že sedaj ugotovimo, da predstavlja zbrani — izredno obsežni in dokumentirani — material sam po sebi ostro kritiko vseh tistih lokalnih in rimskih krogov, ki bi hoteli s cenenim uradnim optimizmom obiti resna tržaška gospodarska vprašanja.

—«»—

Za znižanje delovnega urnika železarjev

Jutri se pričnejo na ministrstvu za delo v Rimu pogajanja glede znižanja delovnega urnika za železarje. Kot je znano, so zahtevali sindikati, da se zniža delovni teden železarjev na 40 ur. Delodajalci pa so ponudili samo 1,40 ure znižanja delovnega urnika na teden, kar bi znašalo 11 dni dela manj na leto. Pri tem pa naj bi ne prišli v poštev kovinarji, ki delajo v železarskih podjetjih, in vsi tisti delavci, ki niso neposredno povezani s produkcijo. Sindikati se seveda s tem ne strinjajo.

V Trstu so bile v zadnjih dneh v podjetjih ILVA in AFA skupščine, na katerih so delavci razpravljali o tem vprašanju in sklenili, da bodo nadaljevali borbo, če ne bodo sprejeli njihovih zahtev.

—«»—

Opozorilo pomorščakom

Po posredovanju Zveze pomorščakov CGIL je upravni odbor Zavoda za socialno zavarovanje pomorščakov priznal, da je priziv nekaterih upokojenih pomorščakov glede pokojnine upravičen. Pomorščaki so v svojem prizivu navedli, da je omenjeni Zavod pri likvidaciji pokojnin pomorščakom, ki so bili med 1. januarjem 1920 in 31. marcem 1923 vkrcani na jadrnicah izpod 500 ton, upoštevaL nižjo pokojninsko osnovo, kot jim je po zakonih pritikala.

Zaradi tega poziva Zveza pomorščakov vse prizadete pomorščake, naj vložijo prošnjo za revizijo pokojnine. V ta namen naj se obrnejo na Zvezo v Ul. Zonta 2 vsak dan od 16. do 18. ure. Zveza bo poskrbela za odpošiljatev prošenj.

—«»—

Plačilo pristojbin za radio in televizijo

Pristojbine za radio in televizijo se morajo plačati do 31. t. m. Za radioaparate v stanovanjih in v avtomobilih do 13HP se plača 3.300 lir za celo leto, 2.100 lir za prvo polletje, 1500 lir za prvo tromesečje.

Za radioaparate v avtomobilih nad 13 HP in na ladjah znaša pristojbina 7.450 lir za celo leto, 6.250 lir za prvo polletje in 5.650 lir za prvo tromesečje.

Zasebniki, ki so se abonirali na televizijo leta 1957 in ki so oproščeni državne takse, morajo plačati 14.000 lir za celo leto, 7.145 za prvo polletje in 3.720 lir za prvo tromesečje. Za vse ostale, ki niso oproščeni državne takse, in za tiste, ki so se abonirali na televizijo 1956. leta pa veljajo naslednje pristojbine: za celo leto 16.000 lir, za prvo polletje 9.145 lir, za prvo tromesečje 5.720 lir.

Vsi tisti, ki ne bodo plačali pristojbin v določenem roku, bodo morali kasneje plačati dodatek.

Pogajanja o CRDA in arzenalu v Rimu

Nezadovoljive ponudbe predstavnikov podjetij

Danes se bodo pogajanja nadaljevala

Včeraj je bil v Rimu na ministrstvu za delo prvi sestanek med predstavniki sindikalnih organizacij kovinarjev in vodstva obratov CRDA ter arzenala. Po sestanku sta tržaški sindikalni delegaciji izdali skupno poročilo, v katerem poudarjata, da je prišla do izraza precejšnja razlika med stališčem sindikatov in delodajalcev, zaradi česar sta sindikalni organizaciji sklenili, da bosta skupno predložili konkretne predloge.

Sestanek je otvoril dr. Pistelli, glavni inšpektor na ministrstvu za delo, nato pa je inženir Pacchiarini obrazložil razmere v tržaških obratih CRDA in pri tem ponovil znana opravičila glede pomanjkanja naročil, visokih produkcijskih stroškov, konkurence drugih ladjedelnic itd. Inženir Moretti je tudi ponovil že stare izgovore delodajalcev glede tega spora, nato pa je na kratko povedal, kaj nameravajo delodajalci nuditi prizadetim delavcem. Zdi se, da so te ponudbe malenkostne in ne zadostujejo za rešitev spora.

Govori se, da bi delodajalci povišali za 25 odstotkov dosedanjo nagrado za škodljiva dela, za akordno delo ponujajo povišek 2.50 lire, za odstotke nagrad pa dve točki. Inženir Stuparich je za arzenal baje predlagal dve točki za nagrade, glede odškodnine za zdravju škodljiva dela pa je predlagal, da naj bi ta vprašanja rešili v okviru podjetja.

Po kratkem odmoru sta spregovorila sindikalna predstavnika Tominez in Cosulich, ki sta poudarila, da je še velika razlika v glavnih vprašanjih, zlasti glede vprašanja akordnega dela. Glede tega sta poudarila, da je treba izenačiti tržaške pogoje s pogoji in predpisi, ki veljajo v Genovi. Glede zdravju škodljivega dela pa sta poudarila, da je nujno potrebno razširiti zadevne ugodnosti tudi na druge delavce, ki opravljajo tako delo, a za to ne dobivajo še nobene odškodnine.

Danes ob 9. uri se bodo pogajanja nadaljevala.

Sestanek strokovnjakov za avtobusni promet

Preureditev avtobusnih zvez na vsem obmejnem področju

Novi vozni redi na progah Trst-Buje, Trst-Herpelje, Gorica-Bovec-Trbiž, Gorica-Nova Gorica, Čedad-Tolmin

Včeraj dopoldne in popoldne so zasedali v prostorih nadzorništva za motorizacijo predstavniki italijanskih in jugoslovanskih krajevnih organov, ki se ukvarjajo z vprašanji avtobusnega prometa med obema obmejnima področjema. Na zasedanju, kateremu je z italijanske strani predsedoval inž. de Antonellis, šef urada za civilno motorizacijo v Trstu, in z jugoslovanske dr. Rutar, načelnik za gospodarstvo goriškega okraja, so prisostvovali tudi predstavniki zainteresiranih avtobusnih podjetij.

Komisija je razpravljala o preureditvi nekaterih avtobusnih zvez na osnovi sklepov VII. zasedanja stalne italijansko - jugoslovanske mešane komisije, ki se je sestala proti koncu lanskega leta v Ljubljani.

Tako so sklenili, da bodo izdajali dovoljenja za ustanovitev novih avtobusnih prog na osnovi členov 32 in 33 videmskega sporazuma, medtem ko so do sedaj dopuščali nekatere olajšave, ker se je šlo za začetek prometa, ki pa se je sedaj že znatno okrepil.

Glede posameznih prog pa so italijanski in jugoslovanski strokovnjaki sprejeli naslednje sklepe:

Na progi Trbiž - Bovec - Nova Gorica bo od 3. februarja veljal naslednji urnik: Od 1. maja do 31. oktobra bo odpeljal avtobus iz Trbiža ob 5.15 in iz Gorice ob 16.45. Od 1. novembra do 30. aprila pa bo avtobus odpeljal iz Trbiža ob 6. uri in iz Gorice ob 16.30. Ko bo pozimi promet zaradi snega odprt samo do Bovca, bo odhod iz Bovca ob 7. uri in iz Gorice ob 16.30.

Na isti progi bodo odslej jugoslovanski avtobusi vozili iz Nove Gorice ob 7. uri zjutraj in iz Trbiža ob 13.40. Od 1. junija dalje pa bo odhod iz Trbiža ob 13.30.

Na progi Čedad - Kobarid - Tolmin bodo italijanska avtobusna podjetja vozila odslej ob sredah do Tolmina in ob petkih do Kobarida, jugoslovanska podjetja pa bodo še nadalje vzdrževala redne dnevne zveze razen ob nedeljah.

Sklenili so povečati število odhodov na progi Gorica - Nova Gorica, tako da bo dnevno pet parov vozenj. Od 1. februarja bodo na tej progi en mesec vozila jugoslovanska drugi pa italijanska podjetja.

Iz Gorice bo odpeljal avtobus ob: 7.15, 9., 11.30, 16.30 in 18.30. Iz Nove Gorice bo odpeljal avtobus ob: 6.45, 8., 11., 14., 17.10. Ob nedeljah pa bo odpeljal avtobus iz Gorice ob 15. in 19. uri in iz Nove Gorice ob 16. in 20. uri. Cena prevozov bo 50 lir odnosno 40 din.

Glede proge Trst - Jamlje - Gorica - Nova Gorica - Solkan se na tem zasedanju strokovnjaki še niso mogli povsem sporazumeti, ker je samo jugoslovansko podjetje predložilo osnutek voznega reda za to progo. Vprašanje bo prišlo ponovno na dnevni red na zasedanju, ki bo v Novi Gorici 13. februarja in na katerem glede ustanovitve te zlasti turistično zelo zanimive proge verjetno ne bo več nobenih težav.

Na progah Trst - Koper ne bodo uveljavili nobenih sprememb, na progi Trst - Buje bodo spremenili vozni red, tako da bo od 1. februarja odpeljal avtobus iz Trsta ob 7.30 (namesto ob 7.15) in iz Buj ob 17. (namesto ob 18.). Spremenil se bo vozni red na progi Trst - Herpelje, tako da avtobus ne bo več odpeljal iz Trsta ob 9.30 temveč ob 13. uri. Tudi ta sprememba bo stopila v veljavo 1. februarja.

Jugoslovanski in italijanski predstavniki so tudi razpravljali o progi Trst - Sežana in so sklenili, da za sedaj te proge ne bodo okrepili, vendar pa bo to vprašanje gotovo prišlo na dnevni red prihodnjih zasedanj.

936 novih članov Delavske zbornice

Doslej se je vpisalo v novo Delavsko zbornico CGIL 936 novih članov. Nove člane so pridobile vse strokovne zveze, včlanjene v Delavsko zbornico. Razdelili pa so tudi veliko odstotek izkaznic za leto 1958 dosedanjim članom sindikatov

—«»—

Sporazum o plačah hotelskih uslužbencev

Predvčerajšnjim je izdal urad za delo v Trstu arbitražno razsodbo glede plač uslužbencev hotelov vseh štirih kategorij. S tem so se prejemki teh uslužbencev nekoliko izboljšali.

—«»—

Obnovitev trgovskih licenc za leto 1958

Prefekturni komisar na tržaški občini poziva vse tiste, ki se ukvarjajo s prodajo blaga na debelo in na drobno, v trgovinah ali drugih kupčijskih lokalih v tržaški občini in ki imajo trgovsko licenco, naj jo do 31. marca predložijo županstvu za obnovitev za leto 1958.

Licence se morajo predložiti posamično ali po zadevnih združenjih kategorij na županstvu, odsek za trgovske licence Ul. Rettori 2-II, soba 239.

—«»—

Nezgoda na delu

Včeraj zjutraj ob 7.15 so z avtom Rdečega križa pripeljali v bolnišnico 64 let starega delavca Giuseppa Jasbiza iz Ul. Biasoletto 23, ki je malo prej padel v neki delavnici podjetja Acegat. Zdravniki so delavcu obvezali rano na desnem kolenu, potem pa so ga odposlali domov, kjer bo moral ostati 2 do 3 dni.

Dve uri kasneje pa so na ortopedskem oddelku sprejeli 62 let starega vratarja Carla Franceschinija iz Ul. Pietà 5, ki je imel zlomljeno desno roko. Franceschini je v bolnišnici, kamor so ga pripeljali z avtom Rdečega križa, povedal, da je padel v uredništvu «Piccola», kjer je zaposlen.

Končno so na I. kirurškem oddelku sprejeli s prognozo okrevanja v 20 ali 30 dneh še 18 let staro vajenko Roso d'Aprile iz Ul. Crocefisso 7, ki je s prsti leve roke zašla med kolesje nekega tiskarskega stroja v tiskarni Smolars.

Pokrajinski proračun za leto 1958

Nad polovico izdatkov pokrajine za podporne in dobrodelne ustanove

Samo v umobolnici bo okrog 430 milijonov lir primanjkljaja - 57 milijonov izdatkov za defektno deco

Pokrajinska uprava porabi več kot polovico svojih izdatkov za podporne in dobrodelne ustanove. V ta namen predvidevajo v letošnjem proračunu, da bodo porabili 1 milijardo 283.161.000 lir od 2 milijard 133.537.000 lir skupnih izdatkov. Pokrajina se ukvarja zlasti z vzdrževanjem številnih socialnih in zdravstvenih ustanov, ki se ne morejo same vzdrževati in jim zato pokrajinska uprava krije primanjkljaje.

Največja socialno - zdravstvena ustanova pokrajine je psihiatrična bolnišnica pri Sv. Ivanu. Letošnji proračun te bolnišnice predvideva 964 milijonov 500.000 lir izdatkov in samo 534.500.000 lir dohodkov, ali 430 milijonov lir primanjkljaja, ki ga bo krila pokrajina iz svojega proračuna. Poleg tega je v pokrajinskem proračunu določenih še 52 milijonov lir za finansiranje delovanja psihiatrične bolnišnice in njenih zavodov.

Letošnji primanjkljaj umobolnice je za tri milijone lir manjši od lanskega, in sicer zaradi večjih dohodkov, ki jih bodo imeli z vzdrževalninami bolnikov raznih ustanov in zasebnikov. Ceprav so se v preteklih letih cene vsako leto sproti višale, bodo letos ostale enake kot lani. Uprava bolnišnice je ugotovila, da letos ne bodo imeli kakih večjih izrednih izdatkov in je zato sklenila pustiti cene kot so, ker so bili z lanskim zvišanjem cen upoštevani večji izdatki za osebje zaradi poenotenja plač uslužbencem krajevnih ustanov, med katere spadajo tudi uslužbenci umobolnice.

Dohodki so izračunani na osnovi povprečnega števila bolnikov v letu. Za letos računajo, da bodo imeli v bolnišnici pri Sv. Ivanu povprečno 1.700 bolnikov dnevno, in sicer: 1.058 v umobolnici; 41 v zdravniško - pedagoškem zavodu; 85 v nevrološkem sanatoriju; 16 v postenkefalitičnem oddelku; 500 v bolnišnici za kronične bolezni.

Obenem pa uprava psihiatrične bolnišnice meni, da zvišanje cene plina, vode in električnega toka, ki je bilo objavljeno po sestavi proračuna, ne bo vplivalo na zvišanje izdatkov, ker jih bodo krili z že predvidenimi izdatki. Poleg tega bodo morali plačati tudi vzdrževalnino drugim umobolnicam za 290 bolnikov, ki jih ne morejo zdraviti v Trstu zaradi prenatrpanosti psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu. Za te bolnike bodo plačali 70.510.700 lir. Temu izdatku so dodali še 1.489.300 lir za morebitne razlike v cenah vzdrževalnin, ali pa za večje število bolnikov, ki jih bodo morali poslati v druge bolnišnice.

Poleg izdatkov za druge številne podporne in dobrodelne ustanove ima pokrajinska uprava tudi precejšnje izdatke za podpore defektne dece. V ta namen bo pokrajinska uprava porabila skupno 57 milijonov 500.000 lir, in sicer: 24.150.000 lir za kritje primanjkljaja otroškega vrtca in šole za defektno deco «Villa Giulia»; 16.850.000 lir za 41 otrok, ki se zdravijo v zdravniško - pedagoškem zavodu, in 16.500.000 lir za 68 defektnih otrok, ki se zdravijo v zavodih drugih pokrajin.

—«»—

Sestanek na uradu za delo

Danes bo na uradu za delo sestanek predstavnikov urada, ravnateljstva Delavskih zadrug in njihovih uslužbencev. Na sestanku bodo funkcionarji urada za delo sporočili svojo arbitražno razsodbo v zvezi z raznimi spornimi točkami med uslužbenci in podjetjem.

—«»—

Izžrebani sliki Cesarjeve razstave

V občinski galeriji je bila loterija ob priliki Cesarjeve razstave. Izžrebani sta bili številka 5081, katere lastnik dobi Cesarjevo sliko «Sončnice», ter številka 93, ki dobi Rosignanovo sliko.

Lastnika izžrebanih srečk lahko dobita sliki v omenjeni galeriji.

—«»—

13. obletnica smrti Ervina Laha - Tugomira

21. januarja 1945 je v koncentracijskem taborišču Mauthausen umrl Ervin Lah-Tugomir. Ob 13. obletnici njegove mučeniške smrti se ga spominjajo mama, sestra Neva in vsi, ki so ga ljubili.

—«»—

Slab plačnik

Kot smo že poročali v eni izmed prejšnjih številk našega dnevnika, je policija v začetku meseca prijavila sodišču 36 let starega Guida Gregorina brez stalnega bivališča, ki je prevaril Francesca Balbija, lastnika trgovine z električnimi predmeti v Ul. Cavana. Potem ko so ga prijavili sodišču, so ga izpustili na začasno svobodo in mož je izrabil priliko ter neznano kam izginil. Medtem pa sta prišla na leteči oddelek kvesture še dva lastnika trgovin z električnimi predmeti, katera je Gregorin prevaril na podoben način kot onega iz Ul. Cavana. Tako je prvi povedal, da je prišel Gregorin v njegovo trgovino v Ul. Roma 17 in «kupil» radijski aparat v vrednosti 15.000 lir. Na račun je dal 6.000 lir, za ostali denar pa je podpisal «menice». Ni treba posebej povedati, da menic ni nikoli plačal.

Potem je šel v trgovino v Ul. Paganini, kjer je kupil 7.500 lir vreden likalnik, za katerega je dal na račun 1.000 lir, ostanek pa bi moral poravnati z menicami. Seveda ga ni bilo več v trgovino.

Policija sedaj vneto išče Gregorina, da ga vtakne pod ključ v pričakovanju sodne obravnave.

—«»—

Prijavljeni tatvini

Predvčerajšnjim je Bruno Scarpa iz Ul. Tor S. Piero 6 prijavil na policijskem komisariatu v Barkovljah, da so mu neznani tatovi ukradli avto TS 22803, ki ga je ponoči pustil na cesti v bližini stanovanja. Scarpa je prijavil 500.000 lir škode.

Na policijskem komisariatu v Ul. Università pa se je zglasil Pietro Calligari, ki je povedal, da so neznani tatovi vdrli v njegovo gostilno na Ul. Madonna del Mare 18 in iz nje odnesli nekaj denarja, sira, salam in drugega blaga v skupni vrednosti 12.000 lir.

Policija je v obeh primerih uvedla preiskavo, da izsledi predrzne tatove.

—«»—

Spretna goljufija

Policija je prijavila sodnim oblastem 57 let starega Guglielma Branija iz Ul. Gozzi 5, ki je pred dnevi ogoljufal 19 let starega Baldovina Bargamo, 67-letni Martino Radolloviich.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN
Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska ulica 43; Pizzul Cignola, Korzo Italia 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

—«»—

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	6.000.—	6.100.—
Marengo	4.850.—	5.050.—
Dolar	624.—	626.—
Frank franc.	125.—	130.—
Frank švicar.	144.50	145.50
Sterling	1.600.—	1.650.—
Dinar	75.—	80.—
Šiling	23.70	24.20
Zlato	707.—	710.—
Zah. n. marka	147.50	149.—

RADIO

SREDA, 22. januarja 1958

TRST POSTAJA A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brezobvezno — drobiž od vsepovsod in... Žena in dom — obzornik za ženski svet; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Yvette Horner s svojim ansamblom Musette; 13.30 Priljubljene melodije; 13.50 Tommasinijeve in Pick - Mangiagalijeve skladbe; 17.30 Plesna glasba; 18.00 Violinski mojstri; 18.30 Sulta iz revije Oklahoma; 18.55 Motivi iz Beneške Slovenije; 19.15 Šola in vzgoja: «Ločitev zakona in otroci»; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Mozart: Koncert za klarinet in orkester v A-duru; 21.00 Branko Rozman: «Roka za steno», radijska drama; 23.00 Romance in serenade; 23.30 Polnočna glasba.

TRST I.

11.30 Simfonična glasba; 12.10 Nove italijanske popevke; 13.20 Glasbeni album; 17.30 Prokofjev «Zaljubljen v tri oranže», 1. in 2. dej.; 18.00 Glasbena fantazija; 21.00 Glasbeni varieté.

KOPER
257 m, 1169 kHz

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13.30, 15.00.
Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.

5.00-6.15 Prenos RL; 6.15 Jutranja glasba; 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00-12.00 Prenos RL; 12.00 Opoldanski cocktail; 12.50 Od melodije do melodije; 13.40 Kmetijski nasveti; «Se o predpisih o gozdarstvu»; 13.45 Od melodije do melodije; 14.30 Šola in življenje: «O pesniku Cicibanu — Pošta dedka Radogoja»; 14.50 G. Bizet: suita iz opere «Carmen»; 15.25 Češka godba; 15.40 - 17.00 Prenos RL; 17.00 Ritmi in popevke; 17.25 Glasbeni mozaik; 18.15 Lahka glasba; 19.30 - 22.15 Prenos RL; 22.40 Glasba za lahko noč.

SLOVENIJA
327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00.

5.00 Pisan glasbeni spored; 8.05 Pisana paleta; 9.00 Jezikovni pogovori; 9.15 30 minut domačih pesmi in napevov; 9.45 Segava klaviatura; 10.10 Svet v orkestralnih barvah; 11.00 Na sprehodu s popevkami; 11.35 Oddaja za šolarje: Oko za dedka; 12.00 Mali koncert solistične glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 14.05 Oddaja za šolarje: Važno sporočilo; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Pri klasičnih mojstrih; 16.00 Koncert po željah; 17.10 Sestanek ob petih; 17.30 Praznik cvetočih češenj; 18.00 Kulturni pregled; 18.15 F. Chopin: Scherzo st. 3 v c cis-molu; 18.30 Glasba narodov sveta: Angleške narodne pesmi; 18.50 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Odlomki iz oper francoskih skladateljev; 22.15 Igra plesni orkester Radia Ljubljana; 22.35 Vokalni kvintet «The Modernaires».

TELEVIZIJA

17.00 Spored za otroke; 18.30 Poročila; 18.45 Guglielmo Zorzi: «Z njimi», komedija v 3 dej.; 20.15 Elektronski strokovnjaki; 20.30 Poročila; 20.50 «Caroselloo»; 21.00 Popevke vseh; 22.00 Prenos športne tekme.

GLEDALIŠČA

TEATRO NUOVO

Danes ob 21: Diego Fabbri: «Inkvizicija». Abonma B.

VERDI

V četrtek nastop Baleta de Cuevas z naslednjim sporedom: Noir et blanc, La somnambule, Le cygne noir in Le prisonnier du Caucase. Nadaljuje se prodaja vstopnic za prvo predstavo, abonma A za parter in lože ter B za galerije.

KINO

Excelsior, 16.00: «Pustolovščine Arsena Lupina», Robert Lamoureux, S. Milo, L. Pulver.
Fenice, 16.00: «Lazzarella», A. Panaro, M. Girotti, R. Como.
Nazionale, 16.00: «Sedmi val», T. Power, May Zetterling.
Supercinema, 16.00: «Napad tisočerih sulic», G. Montgomery in B. Williams, Technicolor.
Filodrammatico, 15.00: «Skrivali ob meji», M. Ferrer, M. Morgan, technicolor.
Grattacielo, 15.00: «Čaj in simpatija», D. Kerr in J. Kerr, Cinemascope, technicolor.
Arcobaleno, 16.00: «Toto, Vittorio in zdravnica», Abbe Lane, V. De Sica in Totò.
Astra Rojan, 16.30: «Pajčevina», L. Bacall, R. Widmark, C. Boyer, Cinemascope, technicolor.
Capitol, 16.00: «Sisi, mlada cesarica», R. Schneider, technicolor.
Cristallo, 16.00: «Kočas», A. Gardner, Stewart Granger, David Niven, Prepovedano mladoletnim.
Alabarda, 15.30: «Cajarna ob luninem svitu», M. Brando, G. Ford, M. Kyo, cinemascope, technicolor.
Aldebaran, 16.00: «Avtostop», June Allyson in Jack Lemmon.
Ariston, 16.00: «Ljubljenec velikih kraljic», B. Davis, cinemascope, technicolor.
Armonia, 14.00: «Dnevi dvomov», E. G. Robinson, B. May.
Aurora, 16.00: «Mamin srček», M. Arena, I. Schoner, E. Nevola.
Garibaldi, 16.30: «Devica Orleanska», I. Bergman, Scope-Technicolor.
Ideale, 16.00: «Zadnja nebesa», ultrascope v barvah.
Impero, 16.00: «Stirje nemirni mrtvecи», B. Crawford in C. Trevor.
Italia, 16.00: «Velika ljubezen», Elizabete Barrett, Y. Johns, Cinemascope, technicolor.
Moderno, 16.00: «Čarovnik dežja», K. Hepburn in B. Lancaster.
S. Marco, 16.00: «Štiri brhke deklete», G. Nader, J. Adams, M. Cook in E. Martinelli.
Savona, 15.30: «Trije mušketirji», L. Turner, technicolor.
Viale, 16.00: «Zemlja eksplodira», K. Moore, L. Maxwell.
Vitt. Veneto, 16.00: «Svet je živalovitv», opis življenja v živalskem svetu.
Belvedere, 15.30: «Smo možje ali kaplarji», Totò, P. Stoppa.
Marconi, 16.00: «Strah in arena», Totò, I. Barzizza, F. Marzi.
Massimo, 16.00: «Narednik iz Jerse», J. Lewis, D. Martin.
Novo cine, 16.00: «Ko je ljubezen poezija», J. Scott, V. Gray, technicolor.
Odeon, 16.00: «En dan na sodišču», S. Loren, S. Pampanini.
Radio, 16.00: «Beg v sonce», J. Marais, Kerima, technicolor.

SNG v TRSTU

vljudno vabi na

III. GLEDALIŠKI PLES

ki bo v soboto 1. februarja 1958 v vseh prostorih Doma na stadionu «Prvi maj» pri Sv. Ivanu

Začetek ob 21. uri
IGRA ORKESTER «VESELI VETER»

Prodaja vstopnic in rezerviranje miz od četrtka 30.I. dalje v Tržaški knjigarni Ul. sv. Frančiška 20, tel. 37-3-38 in eno uro pred začetkom pri blagajni dvorane.

DRUSTVO SLOVENSKIH SREDNJESOLCEV

priredi v četrtek 23. t. m. ob 20.30 v Ul. Roma 15

„Glasbeni večer"

Vabljeni!

MALI OGLASI

MAGAZZINI FELICE, Trst, Ul. Carducci 41 (nasproti pokritega trga, izredna prodaja dolgih «Bunde» 3.900 lir, velika izbira vseh mer in barv.

Izšla je 2. številka mladinske revije

Dobite jo v
Tržaški knjigarni

Smola naselja «Sv. Sergij»

Tretja neuspela dražba za zidanje stavb IACP

Podjetja ne marajo prevzeti del, ker so izklicne cene zanje prenizke

Včeraj je bila pri IACP javna dražba za gradnjo prvega dela naselja «Sv. Sergija» v Zavljah. Kot je znano, se o gradnji tega naselja govori že dolgo časa in je IACP v ta namen razpisala že kar tri dražbe za prvih 120 stanovanj. Na prvi dve se ni prijavilo niti eno podjetje, včerajšnja — tretja — pa ni imela boljšega rezultata. Prijavilo se je sicer okrog 10 podjetij, vendar pa so bile njih ponudbe previsoke, tako da so dražbo razveljavili.

Na prvih dveh dražbah so določili, da lahko podjetja predlagajo samo nižjo vsoto od vsote, ki jo je okvirno določil IACP, sedaj pa so dovolili tudi nekoliko višjo vsoto vendar vedno v vnaprej določeni uradni višini. Vse predlagane vsote pa so bile znatno višje in zato tudi ni prišlo do dodelitve del.

S tem se bo vprašanje graditve novega naselja ponovno zavleklo in se v praksi niti ne vidi način, kako bi ga lahko v kratkem rešili. Vzrok za to tiči v dejstvu, da so delali proračune pred nekaj leti, nato so tičali v predalih rimske (pa tudi domače) birokracije, sedaj pa uradno predlagane cene logično ne ustrezajo stvarnim, ker se je v zadnjem času vse podražilo: delovna sila, material, pogonska energija itd., tako da podjetja pri najboljši volji ne morejo sprejeti predlaganih cen.

Ni dolgo tega, ko smo napisali, da bi se utegnilo zgoditi, da bo tudi zvišanje cen, ki jih je določil Zavod za ljudske hiše, nezadostno in da bodo podjetja odklonila tretjo ponudbo. Ceprav ponudba ni bila pravzaprav odklonjena, so vendar nekatera podjetja predložila takšne cene, da jih zavod ni mogel sprejeti, ker mu zakonski predpisi, ki določajo cene za zidanje ljudskih stanovanj, vežejo roke.

O teh zakonih smo že mnogo pisali, saj so tudi drugi že ugotovili, da jih za Trst ni mogoče uveljaviti. Kljub temu pa tisti, ki odločajo o denarju, nočejo ničesar slišati in so bili sedaj pripravljeni le za malenkost popustiti. Menimo pa, da glede zidanja stanovanj ne sme biti niti govora o kakem popustu ali pa o vztrajanju na nemogočih cenah. Odgovorni organi dobro vedo, kakšne so gradbene cene v našem mestu. Po vojni je bilo zezidanih na tisoče in tisoče najrazličnejših novih stanovanj, državne ustanove, občina, pokrajina in razne druge ustanove so sezidale in zidajo na stotine novih stanovanj. Torej ni težko najti povprečne cene za eno stanovanje. Prepričani pa smo, da tisti, ki odloča o financiranju zidanja stanovanj v novem naselju «Sv. Sergija», te cene dobro pozna, a jih noče sprejeti.

Do kdaj bo trajalo to stanje, ne vemo. Toda bojimo se, da se bo zadeva še zavlekla, bojimo se tudi, da imajo pri vsem tem prste vmes razni demokristjanski politikanti, ki se jim morda zdi prerano napraviti «učinkovit politični izlet» v Trst na slavnostno položitev prvega temeljnega kamna. Ne smemo pozabiti, da so desničarski listi napovedovali prihod v Trst ministra za javna dela Tognija že preteklega decembra, ko bi moral prisostvovati slavnostnemu začetku zidanja tega novega naselja. Pred nedavnim pa so ponovno pisali, da bo isti minister baje prišel v začetku prihodnjega meseca, češ da se bodo podjetja gotovo pozitivno odzvala novi ponudbi. Sedaj pa seveda tudi ta ministrov obisk odpade. Zato ne bi bilo nič čudnega, da nekdo namenoma zavira začetek gradnje novega naselja in hoče zavleči ta dela do dneva, ki se mu bo zdel najbolj primeren za volilno propagando.

Končno smo zabredli v zimo

V zgornji tržaški okolici zapadlo okoli 30 cm snega

Včeraj smo končno zabredli v zimo. Ponoči je še deževalo, potem je pritisnil mraz in naenkrat so se začele med dežne kapljice mešati snežinke. Ob prvem jutranjem svitu je bilo v zgornji tržaški okolici že vse belo, kmalu pa je sneg pobelil tudi strehe tržaških hiš in kasneje se je že začel oprijemati tal, tako da so bile ulice še pred poldnevom polne brozge. V zgornji tržaški okolici pa se je sneg «prijel», saj ga je zapadlo okoli 30 cm.

Sežni metež ni povzročil hujših neprilik, razen v pristanišču, v katerem je zamrlo vse delo. Ladje so sicer redno prihajale in odhajale, toda pristaniški delavci niso nakladali oziroma raskladali blaga. Okvara na dveh električnih vodih visoke napetosti pa je povzročila, da črpalke štivanskega vodovoda niso mogle delati z običajno zmogljivostjo in je bila nevarnost, da ostane del Trsta brez vode. Toda popoldne so okvaro popravili in črpalke so spet začele delovati.

Vlaki so prihajali še kar redno, saj je bila največja zamuda, ki so jo zabeležili, 30 minut pri vlaku, ki je prišel iz Jugoslavije. Večje zamude so imeli avtobusi na rednih progah s kraji v tržaški okolici, in sicer zaradi tega, ker niso bile pokrajinske ceste pravočasno očiščene.

*Podjetje mestne čistoče je takoj zjutraj organiziralo posebno skupino delavcev, ki so s temi kamioni in tremi cisternami z morsko vodo čistili najvažnejše mestne ulice. Podjetje ANAS, ki oskrbuje državne ceste, je začelo čistiti sneg z motornim plugom in nekaj kamio

ČUJKO

Nande ni lomil kamna le v kamnolomu, ampak tudi na svojem domu na Pristavi, ki je samevala na planoti, kjer je bila nekoč grajska kmetija - pristava. Lomil ga je, ker ni trpel sten in njih odvratne pušče. «Kamor se ozreš, povsod bode v oko ta nesreča,» je tožil.

Posebno ga je dražilo ono pusto zemljišče ob hiši. «Zemlja naj rodi, da bo v hiši in okrog nje bolj veselo,» je ponavljal ženi in otrokom, ko je v prostih urah razbijal uporne stene in so mu otroci manjše kose odnašali v jamo, kjer je bil nabral zemljo. Čez nekaj let se je ta svet tako spremenil, da ga je vsakdo, kdor je zašel na Pristavo, občudoval.

«Kljunom je treba vedno več. A je vzeti?» si je večkrat mislil Nande. In ti kljuni so rastli kot iz vode, krepko in samorasno. Z njimi vštric je bilo vedno več še nedavne drobne stvarce. Onega betežnega najdenčka, ki je bil menda nanj pozabil ovčar. Kmalu se je razvil v lepo žival in postal ponos in nepogrešljiv tovariš samorastnikov. Tudi on — Čujko — se je z njimi vred vrastel v Pristavo in njeno okolje. Spremljal je trojico, ko je spravljala pod streho, kar je dalo zemljišče za družino, kravo in par koz. Če jim ni mogel pomagati pri nabiranju gob, zelišča in cvetja, pa je to odnašal v košari na dom. Če se je zajec nekje zataknil v nastavljeno past, je Čujko to javil temu ali onemu od samorastnikov: nekajkrat je zacvilil in krenil proti nastavljeni pasti, za njim pa samorastniki. Takih nalog pa ni bilo malo.

* * *

Takrat se je čez noč spremenilo tudi na Pristavi. Završalo je nad njo tako grozno, da so se Pristavčani stisnili v hišo, kot pred pošastjo. Vojna!

Samorastniki so sami pogodili, kaj to pomeni. Tudi so vedeli, kdo je vojno sprožil in zakaj. Nande se je držal doma, se zamišljen zgubljal v okolico in vsako toliko nekam izginil.

«Saj sem ti pravil,» je rekel ženi, «da bo prišlo tudi pri nas do vojne. In zdaj jo imamo. Oba jastreba sta se spustila na Jugoslavijo kot na mrhovino. Strašno smrdi po krvi, ognju in pepelu. Preklete zveri!»

«Kaj iščeta tam... na tujem?» je tiho vprašala žena.

«Kaj iščeta? To, kar išče jo vsi osvajalci. Po zemlji hlastajo in po njenem bogastvu. Sužnjev se jima hoče, da bi nad njimi vihtela bič. Saj vidiš, kako je z nami.»

«Ali res ni na svetu pravice... Ljubezni do bližnjega?»

«Govoriš kot tiskana knjiga... Pravica? Je, je! Tukaj... v naših pesteh je pravica. Samo te si jo morejo izvojevati... Samo pesti, ki občutijo zasužnjeno delo... Govoriš o ljubezni... Da bi bilo tako, kot misliš ti in milijoni nam enakih. Zdi se mi, da domuje ta ljubezen... človečanska ljubezen le med nami modernimi sužnji. Zato verujemo v to ljubezen. Že stoletja nam jo oznanjajo in že stoletja slišimo besedo o miru, ki naj bi legel na zemljane. A hkrati slišimo tudi besedo o pokoršćini. Povej mi, ali morem ljubiti in biti pokoren onemu, ki mi ne da, kar mi pritiče? Viš, zato... zaradi tega zatiranja je na svetu namesto ljubezni in miru vedno večje sovraštvo. To je sovraštvo med dvema svetovoma: med zatiralci in zatiranimi. V tem sovraštvu se koti surova sila. Ta je kriva vseh vojn in je narekovala tudi to. Krivda ni naša. Nam ostane le ena dolžnost: obramba pred našimi zatiralci... nič se ne čudi, če bom tudi jaz nekega dne nekam izginil.»

* * *

Tako se je kasneje tudi zgodilo in na Pristavi je ostala sama žena z otroki, za nekaj dni tudi brez Čujka. Ko se je ta v neki noči vrnil, je utrujen legel pred prag. Ko je gospodinja zjutraj odprla vrata, je skočil k njej in se ji nenavadno dobrikal.

«Čujko, Čujko!» ga je poklicala in ljubeznivo gladila. Žival se je nenavadno dobrikala, vsako toliko silila z gobcem med preduji nogi in cvilila. Žena je opazila, da ima tamkaj privezan droben listič. Odvzela mu ga je, odvila in čitala: «Čujko me je spremljal na določen kraj. Vse je šlo v redu. Čujko je neverjetno pametna žival in ve, kdo nam je sovražnik, kdo prijatelj. Lahko ga porabiš za pismonoša. Čuvaj sebe, otroke in — Čujka!»

Medtem ko je Čujko pojedel polno skledo mleka s polento, je trojica vstala. Čujko je skakal od enega do drugega in jim lizal roke in obraz. Mati se je kljub zaskrbljenosti morala smejati. Samorastniki bi bili radi kaj več zvedeli o Čujkovi odsotnosti... Kaj več, ker nekaj so že vedeli. A mati je o vsem molčala.

* * *

Na samotni Pristavi ni več bilo miru. Vsi so vedeli zanjo: partizani, fašisti in esesovci. Mati je bila vedno bolj utrujena, potrta, zaskrbljena. Tresla se je ob misli, da bi mogli otroci kaj preveč reči. Otroci so otroci in radi pomažejo hišo kot nedolžni golobi, pa čeprav ne vedo nič o teh rečeh. Vsi njeni dobro premišljeni odgovori na neprestana poizvedovanja in poročila so imeli le en cilj: pomagati pravični stvari...

«Mama misli, da ne razumemo, kaj se dogaja in ne vemo, da se tata bori z našimi proti fašistom. Prav je, da tako misli. Ne smemo se z ničemer izdati. Veš, Metka?» je rekel starejši brat Tine svoji desetletni sestrici, najmlajši od trojice.

«Saj nisem čenča in niti tako neumna, da bi izdala tatka ali druge. Pomagati jim moramo in če je treba celo z lažjo,» se je odrezala Metka.

«Prav imaš, Metka. Če služi laž dobri stvari, ni grda,» je pristavil Tine. «Prisezimo, da ne bomo izdali fašistom ničesar, kar bi našim škodilo, pa četudi bi nas mučili!»

Trojica je dvignila desnice in razpela tri prste:

«Pri-se-ga-mo.»

Tedaj se je Čujko dvignil na zadnje noge. «Tudi Čujko je prisegel,» se je pošalil mlajši bratec.

* * *

Čujko je večkrat nekaj nekam odnesel in od tam prinesel. Najtežja naloga ga je doletela takrat, ko je pozno v noč vdrla v hišo skupina Nemcev in so se Pristavčani odpravljali k počitku.

«Vse vemo o vas... Ti veš za partizane, ti tudi in ti tudi,» je zapretil otrokom poveljnik s samokresom v roki, in obrnivši se k materi dodal: «Ali povejte, kje so banditi, ali vse skupaj zažgemo s hišo vred! Še pet minut je časa.»

Otroci so nepremično strmeli vanj in molčali mati pa je mirno in odločno rekla: «Storite z nami, kar hočete, a mi ne vemo ni česar.»

Medtem je Čujko pred hišo letal sem in tja, se nekam zaganjal in lajal z nenavadnim, sumljivim glasom. Poveljnik je prisluhnil, nekaj rekel in se nato z ostalimi Nemci vred nagio oddaljil. Po njihovem odnodu je Čujko pritekel v hišo in skakal od enega do drugega. Vsi so se oddahnili in v očeh je zaigral notranji mir.

Romu je veljal Čujkov lajež: osovraženim nemškim škornjem ali kot opozorilo partizanom, ki so se ob isti uri sestali v tajni votlini pod Pristavo?

To so vedeli le Pristavčani in junak Čujko.

LENCKIN

UMETNA MEGLA, PESEK IN KROGLE OKROG PETROLEJA

V Sahari, ob regljanju strojnic teče petrolej, pomešan s krvjo

Realističen pogled na položaj v zvezi s prvimi tonami saharske nafte, kar je večina svetovnega tiska objavila s tako bučnimi naslovi

Te dni je večina svetovnih časopisov polna vesti o prvih tonah nafte, ki pritekajo iz Sahare skozi Alžir do Sredozemskega morja. Pišejo o »simboličnem prevozu« petroleja, ki ga spremljajo eskadrilje helikopterjev in letal, o železniških progah, ki jih obdaja bodeča žica, da bi dragoceno tekočino zaščitili pred napadi alžirskih upornikov. Seveda se pri tem govori tudi o akcijah pristašev alžirske osvobodilne vojske. Te vesti je zlasti Pariz objavil z velikimi črkami. Zakaj? Ali morda prej ni bilo akcij osvobodilne vojske proti izkoriščanju saharske nafte? Seveda so bile. Toda s to publiciteto želi Pariz doseči določen namen: dokazati Zahodu, da so Alžirci tisti, ki ovirajo dostavo nafte in preprečujejo dotok milijonov v Evropo. Pariz želi hkrati pokazati tujim družbam, ki mu gre za njihove investicije, da Francija sprejema vse potrebne varnostne ukrepe, da bi omogočila neovirano izkoriščanje nafte in da je francoska prisotnost v Alžiru nujna, če hočemo rešiti za evropsko gospodarstvo milijardno vrednost nafte, ki so jo odkrili v Sahari.

Ali ne gre morda pri vsem tem za račun brez krčmarja? Poglejmo, kaj pravi s tem v zvezi pristaš alžirske osvobodilne fronte, Mustafa Ben Ahmed, ki je za zagrebški »Vjesnik u srijedu« napisal naslednji članek:

Pred tremi leti so ustanovili organizacijo za izkoriščanje Sahare («Organisation Commune des Regions Sahariennes»), ki je razvila zelo živahno dejavnost. Ta družba je za svoje ambiciozne načrte skušala dobiti podporo petrolejskih magnatov v ZDA, medtem ko je hkrati razglasila po zapadni Evropi, da bi skupno investiranje kapitalov in izkoriščanje bogatih petrolejskih ležišč v Sahari rešilo zapadno Evropo od odvisnosti na tem področju tako od ZDA, kakor od ZSSR.

Organizacija za izkoriščanje Sahare je med drugim obljubljala tudi Francozom samim, da bi izkoriščanje petrolejskih ležišč v Sahari dvignilo francosko življenjsko raven. Decembra 1956. leta je francoska vlada predložila v parlamentu zakon, s katerim se Sahara proglaša za francosko matično ozemlje, medtem ko so za časa prejšnje vlade Bourges-Maunouryja imenovali tudi posebnega ministra za Saharo. Do tedaj je bil za Saharo odgovoren generalni rezident Alžira, Lacoste.

Ločitev Sahare od Alžira dokazuje, da si je Pariz povsem na jasnem, da bo Alžir nekega dne dosegel neodvisnost. Da bi pa s tem Francija ne izgubila prav vse, upajo zainteresirani francoski krogi, da bodo s to ločitvijo vsaj rešili — dragoceno nafto. V preteklem letu so izvršili nova sondiranja, našli so nova naftna polja, postavili so vrtalne stolpe in zgradili naftovode. Arabski delavci dobivajo za to delo beraško dnevnico 25 frankov!

Medtem pa je FLN (alžirska fronta narodne osvoboditve) poslala svoje politične komisarje celo v daljna planinska področja Hoggar; ti odposlanci so pojasnili plemenom Tuareg in Chambasa namere francoških petrolejskih družb.

Voditelji teh arabskih plemen so začeli z akcijo, da bi za cilje FLN pridobili tamkajšnje čete jahačev na velblodih, ki so pod nadzorstvom francoskih častnikov in podčastnikov. Hkrati pa je ALN (alžirska osvobodilna vojska) poslala svoje čete v Saharo. Te čete se sedaj zadržujejo v bližini vseh objektov, ki so jih v Sahari zgradile francoske petrolejske družbe. V septembru je FLN službeno obvestila družbe, da alžirski narod ne priznava veljavnosti licenc za izkoriščanje, ki jih je francoska vlada dala raznim tujim petrolejskim družbam.

Nekoliko dni kasneje je naftonosna polja v Edjelu — kjer so zgradili največ objektov — zajel požar. Skupina komandosov ALN je kljub močnim stražam uspela razbiti z dinamitom vrtalne stolpe. Požar je trajal nekaj tednov in uničen je bil ves tehnični material.

Pariz je ponovno skušal pomiriti tuji kapital, in to z vestjo, da so nastale «hude tehnične motnje». O požaru se ni govorilo. Ko je 20. oktobra 1957 FLN končno proglasil otvoritev fronte v Sahari, so zainteresirane petrolejske družbe uvidele, da nima več smisla sprejemati sklepov na osnovi informacij iz Pariza, ampak so se o pravem stanju stvari raje informirale pri poslaništvih Tunizije in Maroka v Rimu.

V Vzhodni Sahari so pripadniki alžirske osvobodilne vojske uničili vrtalne stolpe na področju Tebesse. Na enem mestu je bil prebit tudi eden od naftovodov. Od začetka ofenzive 20. oktobra ni francoskim enotam uspelo priti niti do enega pomembnejšega ležišča nafte, medtem ko so morali na pretežnem področju ustaviti dela pri vrtanju in iskanju nafte.

V Zapadni Sahari so petrolejske družbe delale v začetku neovirano, ker so bile okrog Colombe-Bechara koncentrirane močne francoske čete. Toda že v začetku novembra lani so morale petrolejske družbe kapitulirati tudi na tem področju. Na dolžini 50 kilometrov so enote alžirskega osvobodilnega gibanja postavile fronto proti francoskim četam. Pri tem je bil povsem uničen velik francoski konvoj. Pri Timimunu, v bitki, ki je trajala od 6. do 8. novembra, je bilo ubitih zlasti precej Nemcev — pripadnikov Tujske legije. O tem porazu je minister za Saharo obvestil javnost z veliko zakasnitvijo.

Po številnih porazih francoskih čet v borbi proti alžirskim borcem, se postavlja nekoliko zanimivo vprašanje:

Zakaj 700.000 francoskih vojakov ne more streti 120.000 borcev alžirske osvobodilne vojske, in zakaj je položaj po številu in opremi močnejših francoskih čet vedno resnejši?

Odgovor na to vprašanje ni posebno zapleten: okrog 550 tisoč francoskih vojakov čuva velika mesta v severni coni, prometna križišča in ostale strateško važne točke. Proti četam ALN morejo Francozi postaviti le okrog 150.000 vojakov. Teh 150.000 vojakov uporabljajo v neki meri kot gasilce in jih francoski generalštab pošilja po potrebi na najrazličnejše točke. Hkrati pa je alžirska osvobodilna vojska vedno pripravljena na ofenzivne podvige.

FLN in alžirski narod se zavedata, da bo po osvoboditvi Alžira zelo težko pričeti izkoriščati saharska bogastva, ker je za to potrebno mnogo kapitalov. Svobodni Alžir se bo vsekakor moral zateči k tuji pomoči. Neki viden predstavnik FLN je nedavno izjavil, da bo svobodni in neodvisni Alžir pozdravil vsakršno sodelovanje s tujimi deželami pri izkoriščanju alžirskega naravnega bogastva, pri tem pa je poudaril, da more le vlada neodvisnega Alžira odločati o koncesijah tujini.

MUSTAFA BEN AHMED

Naftne vrtine v Sahari mora stražiti francoska vojska

VEČ ALI MANJ UPRAVIČENO RAZOČARANJE BELGIJCEV NAD «ŠESTIMI»

Vsa Belgija gradi velikansko razstavišče ki bi bilo primeren sedež «Male Evrope»

Tudi za to razmeroma bogato deželo so stroški za pripravo velike svetovne razstave v Bruslju precejšnji, saj gre za 140 milijard lir

V vsej Belgiji opažamo zadnje dni nenavadno razburjenje in živčnost; živčnost, ki je podobna živčnosti ob volilni kampanji, posebno ko gre za politične spore med dvema nasprotnima strankama. Toda razlika je v tem, da je nezadovoljstvo v Belgiji splošno, srd se opaža povsod in se je navzel vseh, od parlamenta, kjer poslanci s krepkimi izrazi soglašajo o isti stvari, do časopisov, kjer novinarji vseh mogočih tendenc iztresajo svoj bes v dolgih žolčnih člankih in tudi do ljudi z ulice, ki v kavarni, trgovini ali v avtobusih kar tekmujejo med seboj v izražanju svojega «svetega» ogorčenja. Praktično je vsa Belgija ogorčena proti šestim zunanjim ministrom Male Evrope, ker so oni krivi, da na svojem sestanku v Parizu 6. t.m. niso določili Bruslja za prestolnico te skupnosti.

Belgijci dejansko niso vzeli zares nobenega drugega predloga glede prestolnice evropske skupnosti. Bili bi morda pripravljeni odstopiti Luksemburgu sedež kakšne ustanove, toda Bruselj je bil zanje kot nalašč ustvarjeno središče za evropsko skupno tržišče in za Evratom. Oni so bili povsem prepričani, ker so upravičeno smatrali, da bi mogel Bruselj tak položaj zavzeti. Zunanji ministri šestih držav članic Male Evrope pa na svojem sestanku niso mogli določiti prestolnice te politično-ekonomske formacije in so zato vprašanje prepustili posebej imenovani tehnično-posvetovalni komisiji.

Ta sklep je bil za Belgijce hud udarec, zato je nesmiselno pričakovati, da bi se srd kmalu polegel, zanimivo pa je, da se ne «usajajo» preveč na pr. proti Strassburgu, Milanu ali Turinu kot morebitnim prestolnicam Male Evrope, ampak predvsem proti Parizu, za katerega menijo, da je najnevarnejši tekmec v tej kampanji pri izbiri «prestolnice». Pariški «Le Monde» je glede tega pred dnevi zabeležil, da kažejo Belgijci proti Franciji srd, kakršnega ni bilo zabeležiti vse od prvega propadlega poskusa ustanovitve Male Evrope, za katerega da so bili krivi v Parizu.

Ali ni Belgija — se sprašujejo bruseljski parlamentarci, novinarji in tudi povprečni ljudje — dežela, ki je z največjo lahkoto prebrodila težave za sprejetje in uzakonitev obeh pogodb in sicer pogodbe o skupnem evropskem tržišču in Evratomu? Belgijci se nadalje sprašujejo, ali ni njihova dežela skupno s Spaakom največ pripomogla k uresničenju te skupnosti, saj se opozicionalci šajijo na račun Belgije in jo imenujejo že «spakistan»? Belgijci se nadalje sprašujejo, ali ni Bruselj idealno središče za to tako težko porojeno Malo Evropo? Ali nima Bruselj najboljšega železniškega omrežja, najbogatejšega avtomobilskega parka, izredno dobrih letalskih in pomorskih zvez in ali nima njihova prestolnica na razpolago čudovito primernih uradov in stanovanj, ki so tako rekoč že danes na razpolago? Poleg tega je najboljši njihov adut za določitev Bruslja za prestolnico Male Evrope v zgradbah velike svetovne razstave, ki se pravkar pripravlja.

In ta svetovna razstava, ki se pravkar pripravlja, je bolečа točka Belgije in glavni vzrok za to — mirno povedano — upravičeno nezadovoljstvo Belgije. Ta razmeroma majhna dežela je v dveh letih napravila neverjetno velike napore za zgraditev velikanske razstave, ki bi po šestih mesecih, kolikor bo razstava trajala, bila kot nalašč za preureditev v nadvse sodobne sedeže ustanov in za stanovanja.

Kdor obišče danes Bruselj, in ne le Bruselj, ampak vso Belgijo, kar obstane ob neverjetno velikih delih, ki so v teku. Priprave za svetovno razstavo se ne začenjajo v Bruslju ali njegovi okolici, ampak že na stotine kilometrov stran, malone na mejah z Luksemburgom, Francijo in Holandsko. Vse belgijske ceste so danes skoroda razkopane, kajti vse stare ceste širijo, hkrati pa trasirajo in ponekod že dokončujejo nove krasne široke ceste.

Tudi prestolnica Belgije Bruselj je v zadnjih dveh letih spremenila svoj videz. Ne mislimo s tem na njen urbanistični videz, ki je ostal tak, kot je bil, toda tudi v mestu samem je mnogo novega. V samem mestu sta bila dograjena ali sta še v gradnji dva velikanska prometna obroča; manjši obroč okoli središča in mnogo večji ob robu mesta. Gre za desetine kilometrov izredno lepih cest, ki se vijejo skozi lepo razsvetljene predore in čez krasno speljane nadvoze v višini tretjega nadstropja hiš. S tem je omogočeno, da se nenavadno živ promet iz srca belgijske prestolnice proti razstavišču, ki je v gradnji, razvija brez najmanjših motenj.

Okoli velikanskega razstavišča pa so že pripravljeni prostori za parkiranje avtomobilov. Ti parkirni prostori morejo sprejeti do 30.000 avtomobilov hkrati, po sodbi Belgijcev pa so še vedno premajhni. Da bi olajšali avtomobilski promet v času razstave, ki bo od 17. aprila do 19. oktobra letos, računajo še s pomočjo helikopterjev. Vse redne proge, ki belgijsko prestolnico povezujejo s Hannovrom, Bonnom, Koelnom, Parizom, Rotterdamom in drugimi mesti ,ne bodo povezane več z letališčem v Melsbroeku, ampak neposredno z razstaviščem, seveda s pomočjo helikopterjev. Drugi helikopterji pa bodo razstavišče povezovali z letališčem Heysel, ki bo povezoval Belgijo z ostalim svetom.

Belgijci računajo, da bo svetovno razstavo, ki bo od 17. aprila do 19. oktobra, obiskalo okoli 35 milijonov tujcev. Računajo, da bo kak dan razstavo obiskalo tudi do pol milijona ljudi, medtem ko da bo srednji dnevni obisk znašal najmanj 150.000 oseb. Bruselj more že danes sprejeti 50.000 tujcev, kajti toliko znaša število razpoložljivih postelj samo po njegovih hotelih. Toda to Belgijcem ni bilo dovolj. Zato so v rekordnem času v okolici zgradili neštete hotele vrste «motels». Sam motel v Heislu je sestavljen iz kakih 12 manjših hotelčkov, restavracij, kinematografa in drugih zabavnih lokalov in razpolaga z nad 2500 posteljami.

Vsa ta velikanska dela so od Belgije terjala tudi velikanske stroške. Res je, da je belgijsko ljudstvo razmeroma bogato, toda po številu je majhno. Če pa računamo, da je samo razstavišče stalo doslej 17 milijard lir, dočim bodo vsa dela, ki so v zvezi s to edinstveno svetovno razstavo, stala 11 milijard frankov ali v naši valuti 137 milijard lir, je to številka, ki je tudi za bogato Belgijo velika. Zato ni nič čudnega, da se Balgijci tako razburjajo nad sklepom šestih zunanjih ministrov Male Evrope, ki niso določili Bruslja za prestolnico te evropske skupnosti. Sicer pa zadnja beseda še ni rečena in kdo ve, ali Belgijci ne računajo tudi s tem in svoj srd še bolj poudarjajo, da bi z njim pritegnili pozornost vseh onih, ki bi kdaj pozneje, vsekakor v prihodnjih šestih mesecih, o tem odločali.

KDO FINANSIRA ČASOPISJE V ITALIJI

Sturzo - ENI - «Il Giorno»

Druga plat tega tako imenovanega «škandala»

Senator Sturzo, ki od časa do časa poskrbi, da se njegovo ime omenja v dnevnem tisku, je predložil v senatu interpelacijo, v kateri se pritožuje nad dejstvom, da bi ENI (Državna ustanova za tekoča goriva) bila praktično lastnik milanskega dnevnika «Il Giorno», ki naj bi omenjeno ustanovo stal ogromne vsote denarja. In ker je denar te ustanove — pravi senator Sturzo — končno le državni denar — bi moral ta «škandal» prenehati.

Nam ni znano, če je res ali ni res to, kar zatrjuje senator Sturzo glede finansiranja časopisa «Il Giorno». Pa tudi če bi to bilo res, ne vidimo razloga, da bi se moral senator Sturzo tako razburjati zaradi tega, kajti primer dnevnika «Il Giorno» prav gotovo ni edini v Italiji. Vsi vedo n. pr., da je dnevnik «La Stampa» last Fiata; da je «Il Giornale d'Italia» last družbe Italcementi; da je «Il Corriere della Sera» last industrijcev Crespi; da je «La Gazzetta del Popolo» last finančno-industrijske skupine senatorja Guglielmoneja; da je «Il Tempo» za 50 odstotkov last lastnika ladjedelnic Fassia; da je neapeljski dnevnik «Roma» last monarhista Laura; da je neapeljski «Il Mattino» last Neapeljske banke, itd. Imamo poleg tega tudi dnevnike, ki o last ne posameznih skupin, ampak organizacij industrijcev. Tako je list «24 Ore» last Lombardskega združenja industrijcev medtem ko je «Il Globo» last Confindustrie, v končni analizi so vsi italijanski neutrankarski in tako imenovani «neodvisni» dnevniki juridično ali de facto last skupin industrijcev. Res je, da so v nekaterih primerih aktivni in predstavljajo vir dohodkov za svoje lastnike, ki jih morejo smatrati kot kakršno koli drugo podjetno pobudo. Toda tudi v teh primerih ščitijo ti dnevniki koristi svojih lastnikov in služijo za obrambo njihovega položaja. Tako ne bomo nikoli doživeli, da bi n. pr. neki časopis, ki je last tovarne avtomobilov, zagovarjal znižanje carinskih postavk na uvoz avtomobilov, niti da bi se neki časopis, ki je last pridobitnikov v industriji sladkorja potegoval za znižanje cene sladkorja.

Če je temu tako, ne vidimo, zakaj bi se senator Sturzo moral razburjati samo zaradi primera ENI — «Il Giorno». Če pristajamo na liberalni sistem — in senator Sturzo ga sprejema — moramo sprejeti tudi vse njegove posledice. Kakor senator Sturzo priznava družbi Fiat, Lauru, Confindustriji itd. pravico do časopisa in da nosijo stroške za njihovo izdajanje, ce so le-ti pasivni, tako bi moral priznati isto pravico tudi industrijskim skupinam, ki so državna last.

Vsaka industrija brani svoje koristi. Vsaka industrija nosi stroške za propagando svojega proizvoda, in ne vidimo, zakaj ne bi smel tudi ENI razpolagati s časopisom, da bi se uspešno upiral napadom in propagandi zasebne petrolejske industrije. Prav tako ne bi bilo nič čudnega, če bi n. pr. IRI — da bi se mogel uspešneje braniti pred napadi dr. De Michelija in njegove Confindustrie, recimo odkupil od Neapeljske banke (ki je prav tako javna last) časopis «Il Mattino».

Pri razburjanju senatorja Sturza pa ne vidimo nič drugega kakor jezo in zaskrbljenost privatnega kapitala nad dejstvom, da se v Italiji kljub vsemu vendarle postopno utrjuje državni sektor v proizvodnji.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

PET VPRAŠANJ, KI TI POVEDO ČE ŽE SPADAŠ MED STARCE

Srce je včasih mlajše od drugih organov, včasih pa starejše

S katerim letom se pričenja starost, je vprašanje, na katero ne more nihče pravilno odgovoriti. Človek, ki je v srednjih letih, ima lahko srce staro štirideset let, ledvice šestdeset, oči pa devetdeset. Ženska je lahko stara že s tridesetimi leti, medtem ko je druga lahko še s šestdesetimi leti «mlada». Tudi otroci so lahko «stari», oziroma lahko zbolijo za boleznijo, ki je znana pod imenom progerija, za katero je poleg drugih znakov značilna nagubana koža ter več ali manj jasno izražena pleša.

Kdaj začenja organizem stareti? Kateri so znaki tiste življenjske dobe, ki ji pravimo starost? Najbolj kompetenten, da nam odgovori na to zanimivo vprašanje, je najbrž ameriški učenjak dr. Nathan Shock, fiziolog, ki se že dolgo časa ukvarja z znanstvenim proučevanjem osnovnih procesov staranja.

Ta učenjak je v zadnjih desetih letih opazoval okoli 2000 bolnikov, ki niso bili več mladi in za katerih večji del se je lahko trdilo, da so pravi starci. Trideset odstotkov teh bolnikov je naredila kaka kronična bolezen za večje ali manjše invalide, medtem ko so ostali bolehali za lažjimi, povečini ozdravljivimi boleznimi. Na teh pacientih je delal dr. Shock svoje obširne poizkuse: natančno jim je pregledal vse organe, prav posebno že čutila. Večina bolnikov je morala naporno delati, tako telesno kot duševno, uživali so tudi od časa do časa posebno dieto. Učenjak je na ta način dobil doslej neznane in dragocene podatke o tem, zakaj starimo in kako se moramo proti temu uspešno bojevati.

Vzporedno s procesom staranja se pojavlja težko dihanje. Od tridesetega leta dalje se namreč pri vsakem človeku zmanjša obseg pljuč za približno 20 odstotkov. Zakaj? Zato, ker postajajo rebra vedno krajša oziroma manj prožna ter tako onemogočajo pljučam, da bi se pri vdihavanju tako širila, kot v mladih letih. Delovanje ledvic je pri starih ljudeh slabše kot pri mladih. Staro srce goni po telesu manj krvi kot mlado. Tudi imajo stari ljudje v telesu manj vode kot mladi. Toda vprav od količine vode v organizmu je odvisno, koliko celic lahko normalno deluje.

Hitrost širjenja živčnih dražljajev po telesu pada z naraščajočo starostjo. To pomeni z drugimi besedami povedano, da so refleksi pri starih ljudeh počasni, kar praktično pomeni, da telo starega človeka bolj počasi odgovarja na dražljaje, kot pri mlajših ljudeh. Starec se počasi obrača ter počasi odgovarja na vprašanja.

Obenem s staranjem izgublja tudi koža svojo elastičnost. V fiziološkem pogledu nam elastičnost kože jasno kaže, do katere stopnje je pri posamezniku že napredoval proces staranja. Kar zadeva delovanje starostnega procesa na okostje, je treba omeniti dejstvo, da okostje starih ljudi stalno izgublja kalcij v kosteh, kar je tudi vzrok, da kosti starih ljudi niso več prožne

Kot mnogi drugi učenjaki, je tudi dr. Shock ugotovil, da postanejo bistri in vedri ljudje v starosti še bolj bistri, neumni pa še bolj neumni. Ljudje z manjšo inteligenco zgubijo s staranjem sposobnost izražanja, ker pač razpolagajo z manjšim besednim zakladom, poleg tega izgubljajo tudi spomin in zapomnljivost. Staranje samo se ne začenja naglo, reče se pa lahko, da se začenja tedaj, ko telo preneha rasti.

Dr. Shock in njegovi sodelavci dajejo tudi nekaj praktičnih nasvetov, kako je mogoče proces staranja, če že ne preprečiti, pa vsaj na neki način zakasniti ter ublažiti. Uživati moramo hrano, ki je bogata z beljakovinami in vitamini. Star organizem lahko tvori novo tkivo le tedaj, če mu dovajamo dovolj beljakovin. Da nadomestimo izgubo apnenca, je treba uživati čim več mleka in mlečnih izdelkov. Kljub temu, da je sladkor v prehrani izredno važen, v starosti ni preveč priporočljiv.

Kateri so prvi znaki staranja? Da izveš, če že spadaš med starce, odgovori na pet vprašanj, ki jih zastavlja dr. Shock. Če bo odgovor na vseh pet vprašanj pritrdilen, se lahko mirne duše prištevaš med starce.

1. Ali se včasih ne moreš spomniti nekega dogodka, ki se je dogodil v zadnjih 24 urah?
2. Ali ti umsko delo povzroča večje težave kot nekdaj?
3. Ali sovražiš in se upiraš novotarijam?
4. Ali si manj ambiciozen?
5. Ali vedno bolj in bolj razmišljaš o dogodkih svoje preteklosti?

— Kaj si le devaš v glavo. To ni nič drugega kot posledica preobilice mleka, ki ga zaužiješ.

Goriško-beneški dnevnik

V soboto zvečer na sedežu ASK «S. Gregorčič»

Spominski večer posvečen pesniku Ivanu Trinku

Predavanje o največjem možu Beneške Slovenije bo imel njegov rojak Viljem Černò, na programu pa bodo tudi Trinkove pesmi

Med Slovenci v Italiji ni zamrl spomin na buditelja in znanega pesnika Beneške Slovenije mons. Ivana Trinka. To ime bo večno živelo med slovenskimi zamejci, posebno pa med njegovimi ožjimi rojaki, katerim je bil svetel zgled moža, ki ni nikdar klonil, marveč tudi v najtežjih trenutkih zgodovine stal svojemu ljudstvu ob strani.

Goriški srednješolci in visokošolci so v njegovo čast in spomin pripravili za soboto 25. januarja «Trinkov večer», ki bo brez dvoma vzbudil v mnogih goriških Slovencih željo, da od blizu slišijo njegovo pesem in se za čas pomaknejo z mislijo v deželo nam najbližnjih beneških Slovencev. O življenju in delu tega velikega moža, ki je že s psevdonimom Zamejski jasno nakazal vlogo, ki mu jo je življenje dodelilo, nam bo povedal kaj več njegov rojak srednješolec Viljem Černo.

Goriški srednješolci in visokošolci pa so pripravili še vrsto recitacij iz Trinkove zakladnice in tako vse kaže, da bo «Trinkov večer» eden tistih prijetnih literarnih večerov, ko se zazremo trenutno ne samo v našo literarno, ampak tudi narodnostno zgodovino, ki je za nas goriške Slovence še posebej zanimiva in važna.

SNG IZ TRSTA gostuje prihodnjo nedeljo 26. jan. ob 16.15 in ob 20. uri v Prosvetni dvorani v Gorici z dramo

E. O'Neilla

Strast pod bresti

Delo je reziral Joze Babic

Prodaja vstopnic na sedežu ZSPD v Ul. Ascoli 1 in v kavarni Bratus. Cena vstopnic: sedišča po 250 in 150 lir, stojišča 100 lir. Za mladino neprimerno!

Zima je prišla s snegom in burjo

Opoldne je bilo nič stopinj - Zmanjkala je elektrika - Burja v Sovodnjah

Marsikdo, ki je včeraj zjutraj pokukal izpod odeje, je zaradi močne svetlobe, ki je napolnjevala sobo, ugotavljal, kako zelo se je zdaljšal dan. Šele ko je pogledal skozi okno, je ugotovil, da gre za čisto navadno optično prevaro, ki jo je povzročil prvi sneg, ki je letos zapadel tudi po mestu.

Tudi okoliški hribi so pobeljeni. Medtem ko je zapadlo v Gorici samo nekaj centimetrov snega, ki se je zlasti po cestah sproti stopil, ga je v hribih zapadlo veliko več. Tega se najbolj veselijo goriški smučarji, ki se že nekaj časa pripravljajo na smučarske izlete na Lokve.

Najbolj pa so se snega razveselili otroci. Pot v šolo in povratek iz nje je bila ena sama nepretrgana borba s snežnimi kepami, ki so marsikateremu zbile čepico z glave. Najbolj neugnani so se s smučkami in sankami odpravili na grad in na Kalvarijo.

Sneg je povzročil tudi precej škode. Večji del mesta je bil od jutra do popoldanskih ur brez elektrike, ker se je zaradi nabiranja južnega snega potrgalo precej žic. Po nekaterih krajih je pihala tudi huda burja. Kakor nam poročajo, so bili najhuje prizadeti Sovodenjci, ki že dolgo ne pomnijo tako močnih sunkov.

Toplomer je bil včeraj kot brez glave: najnižjo temperaturo nič stopinj je zabeležil ob 13. uri, najvišjo 8,4 stopinje pa ob 4. uri zjutraj. Tudi vreme ima svoje muhe.

—«»—

Odstranite sneg pred hišami

Goriško županstvo sporoča, da morajo hišni posestniki ali stanovalci odstraniti sneg s pločnikov ali drevoredov pred svojimi poslopji. Odstraniti morajo tudi led, da ne bi prišlo do nepotrebnih padcev.

Kramarji pa morajo odstraniti sneg s tistega dela občinskega zemljišča, ki ga imajo v najemu in še en meter okoli tega prostora. Kdor ne bo spoštoval tega predpisa, bo kaznovan.

—«»—

Ponoči ne uporabljajte zvočnih znamenj

Od 1. januarja 1958 dalje avtomobilisti in motociklisti ne smejo uporabljati zvočnih znamenj v mestnem središču, ki se razprostira med državno mejo, Sočo in železniško progo Gorica—Št. Peter. Njihova uporaba je dovoljena samo v primeru nevarnosti. Na tem področju lahko avtomobilisti in motociklisti uporabljajo ponoči predpisane svetlobne znake, ki jih morajo uporabljati na križiščih, na ovinkih in pri prehitevanju. Svetlobna znamenja morajo biti zelo kratka.

Področje, na katerem je prepovedana uporaba zvočnih znamenj, bo zaznamovano s konvencionalnimi znaki. Kršitelj predpisa bo kaznovan z globo od 400 do 8.000 lir. Če bo prekršek storjen ponoči, bo globa dvojna.

—«»—

Zdravstveni urad v novih prostorih

Občinski zdravstveni in higienski urad se je preselil v nove prostore, ki so jih zgradili na dvorišču občinskega zemljišča v Ul. Mazzini 7. Zgradba, električna napeljava in centralna kurjava je stala občino 20 milijonov lir, nadaljnje 3 milijone pa so potrošili za opremo.

—«»—

Aretacija

Agenti javne varnosti so včeraj aretirali 28-letnega Giovannija Lampeja iz Gorice, ki mora odsedeti dva meseca in 27 dni, ker so ga na goriški preturi obsodili zaradi nedovoljenega prehoda meje.

—«»—

Lupi je prejemal nedovoljena bencinska nakazila

Agenti javne varnosti so preiskali stanovanje brezposelnega 62-letnega Giorgia Lupija (Vuk) iz Ul. Faiti 16 ter pri njem našli tri potrdila o motociklih, katerih lastnik ni več in na podlagi katerih je prejemal od urada ACI bencinska nakazila za bencin po prosti coni. S tem svojim ravnanjem je oškodoval urad ACI. Prijavili ga bodo sodišču.

—«»—

Goriška občina obvešča, da bosta Ul. Cravos in Ul. Blaserna, zaradi kopanja jarkov za obnovitev kanalizacije, zaprti od danes pa do nedoločenega datuma, katerega pa bodo pravočasno javili v časnikih.

—«»—

- KINO -

CORSO. 17.00: «Plameni nad gozdovi», R. Kameron, V. Ralston, v barvah.

VERDI. 17.00: «Človek, ki je prevaril samega sebe», J. Cobb, L. Wyatt.

VITTORIA. 17.15: «Pristanišče razvad», L. Cristian, C. Tompson; mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Mali ilegalec», A. Falansuer, v technicolorju ter W. Disneyev film «Plavi ljudje iz Maroka».

MODERNO. 17.00: «Celica št. 2.455».

Včeraj na goriškem kazenskem in prizivnem sodišču

Sodišče prisodilo zaporno kazen mlademu tatiču iz Sv. Roka

Dva priziva, od teh je bil le prvi ugodno rešen - Potrjena obsodba vojaku, ki je zbežal v Jugoslavijo

Goričani se bodo najbrž spomnili tatvine, ki je bila preteklo poletje izvršena v župnišču pri Sv. Roku; 19-letni vajenec Franco Benedetti s Trga Sv. Roka se je splazil skozi dvorišče okno v sobo župnikove gospodinjske pomočnice in ji ukradel ves denar, ki ga je imela uboga ženska spravljenega v škatli na omari.

O tatvini so bili kmalu obveščeni goriški policijski organi, ki so tudi Benedettija izprašali in ugotovili, da je bil prav on avtor tatvine v župnišču. Pri izpraševanju se je izkazalo, da je storil tudi drugi kazenski prekršek, ker je neki učiteljici v Ul. V. Veneto izvlekel 300 lir v nekakšne dobrodelne namene, kar pa je bila samo gola laž mladega brezvestneža, ki je mislil samo, kako bi prišel najlaže do denarja.

Včeraj se je moral Franco Benedetti zaradi teh dejanj zagovarjati pred goriškim kazenskim sodiščem. Mladenič je priznal, da je več časa opazoval župnikovo služkinjo in se je nekega jutra in sicer med prvo jutranjo mašo, pri kateri je bila Alojzija Podgornik tudi prisotna, splazil na dvorišče in po lestvi v njeno sobo, kjer je kmalu našel majhno škatlo, iz katere je izmaknil 4.500 lir in 300 dinarjev. Pri tem delu ga ni nihče opazil, toda ko so Podgornikovo poklicali na policijo je ženska v mladeniču spoznala neznanca, ki ga je večkrat opazila v bližini župnišča pri Sv. Roku in tako si je tudi lahko objasnila tatvino.

Druga žrtev izprijenca je bila učiteljica Ana Kavšič iz Ul. V. Veneto 25, ki je na sodniji izjavila, da jo je Benedetti kar trikrat obiskal. Prvič je prišel v imenu župnika njihove fare, naj pokloni manjšo vsoto denarja za mlade semeniščnike. Kavšičeva je mladeniču res izročila 300 lir, toda ko je prišel tudi drugič z istim namenom, ji je začela zadeva postajati sumljiva in mu denarja ni hotela izročiti. Tokrat je bil Benedetti tudi nasilen in jo je po njenih besedah hotel celo fizično napasti ter jo nadlegovali z nespodobnim obnašanjem. Ko je prišel tretjič je učiteljica poklicala sestro in ta ga je spravila na cesto.

Za dvakratni prekršek kazenskega zakonika je sodišče obsodilo Franca Benedettija na pogojno kazen 9 mesecev in 10 dni zapora in 8.000 lir denarne globe ter povračilo sodnih stroškov.

***

Motociklisti in sploh vsi vozači nimajo radi opravka s cestno policijo in tudi obratno je verjetno prav tako. O tem nam priča tudi včerajšnji priziv na goriškem okrožnem sodišču. Priziv zoper razsodbo sodnije v Gradišči je vložil 23-letni Alfeo Pirrò iz Gradiške Ul. Trieste 102. Njega je tamkajšnja sodnija obsodila lansko poletje na 8 mesecev zapora, zaradi žaljenja dveh agentov cestne policije iz Gorice. Dogodek, ki je privedel Alfea na zatožno klop se je pripetil 22. aprila 1957 na cesti med Zagrajem in Gradiško. Po izjavah agentov Ottela Bortolassija in Luigija Scatta, naj bi Pirrò ne hotel ubogati njunih navodil in zapustiti nekega pešca, s katerim je bil v razgovoru, ko je imel motor že v pogonu. Po njunem pričevanju naj bi bil celo osoren z njima in jima zabrusil sledeče: «To so zločinci, za vsakega bi bil potreben samokres, ne, bolje toliko pesti, da bi ostala na mestu mrtva.»

Takšna razlaga dogodka Pirròju ni bila pogodu, ker je smatral da je lažniva, zato je tudi vložil zoper razsodbo gradiščanskega sodnika priziv na goriško sodišče. S seboj je včeraj pripeljal priče, ki so potrdile njegove izjave, iz katerih je bilo razvidno, da je zgornje besede Pirrò naslovil na tri kolesarje, ki so se omenjenega dne peljali vštric njega in ga kmalu vrgli na tla.

Sodišče v Gorici je nato prvotno kazen uničilo in Pirròja oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

***

Manj sreče pa je imel na prizivnem sodišču 29-letni Vincenzo Mazzola iz Canicatija, ki je l. 1955 služboval kot vojak v 82. pešadijskem polku na Opčinah.

Mazzola je 28. junija 1955 zbežal iz vojašnice na Opčinah pri Prečniku v Jugoslavijo. Toda že 30. junija so ga jugoslovanske oblasti zaradi pomanjkanja dokumentov vrnile italijanskim obmejnim organom. Okrajna sodnija v Tržiču je Mazzola obsodila na pogojno kazen 2 mesecev zapora in 12.000 lir denarne globe. S to kaznijo pa se Mazzola ni hotel sprijazniti, ker je vseskozi in tudi včeraj trdil, da ni hotel prostovoljno v sosedno državo, ampak se mu je to zgodilo zato, ker ni natanko vedel, kot teče državna meja.

Toda goriški sodniki njegovim izjavam niso verjeli in so včeraj potrdili prvotno obsodbo ter Mazzoli prisodili še povračilo novih sodnih stroškov.

Preds. sodišča dr. Suich, sodnika dr. Cenisi in dr. Delfino, državni pravdnik de Marsi, zapisnikar Omeri.

—«»—

IZ SOVODENJ

V petek zvečer seja občinskega sveta

V petek 24. januarja ob 18. uri se bo sestal k redni seji sovodenjski občinski svet. Na dnevnem redu več važnih vprašanj.

—«»—

Razpravljali so o načrtu za kraški vodovod

Včeraj popoldne se je v Gradiški sestal upravni odbor CAFO. Na seji so poleg drugih vprašanj pregledali tudi načrt za gradnjo vodovoda v Doleinjah in na Krasu (doberdobska občina in Vrh), za kar bo CAFO potreboval približno 200 milijonov lir.

—«»—

Nesreče na delu in na cesti

Osebje Zelenega križa je moralo včeraj trikrat priskočiti na pomoč osebam, ki so se ponesrečile na delu ali na cesti.

Ob 11. uri so odpeljali v bolnišnico Brigata Pavia 52-letno Mario Comel iz Ul. Pergola, ki si je med hojo po stopnicah v državnem podjetju v Drevoredu XX. Settembre zvila desno nogo.

Nekaj pred enajsto uro je postalo nenadoma slabo 52-letnemu Antonu Lesica iz Ul. Morelli 12. Zaposlen je pri pogozdovalnem središču v Ul. sv. Mihaela. Odpeljali so ga v bolnišnico pri Rdeči hiši.

Ob 15. uri je padel s kolesa 52-letni Tranquillo Zanet iz Ul. Brigata Velino. Nesreča se mu je pripetila v Ul. Duca d'Aosta. Odpeljali so ga v bolnišnico Brigata Pavia.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Soranzo «Ai giardini», Korzo Verdi 17, tel. 28-79.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Vprašanje sodelovanja v finalu svetovnega nog. prvenstva

Severna Irska se bo odločila po sklepih FIFA 8. februarja

Trdovraten odpor konservativnih cerkvenih krogov proti nedeljski športni aktivnosti

BELFAST, 21. — «Irish Football Association» je danes sporočila, da bo vsekakor počakala na sklepe organizacijskega odbora svetovnega nogometnega prvenstva, ki se bo sestal 8. februarja v Stockholmu, preden bo sprejela dokončno odločitev o udeležbi ali o eventualni odpovedi sodelovanja v finalu. Glavni tajnik irske zveze Bille Drennan pa je takole pojasnil zapleteni položaj:

«Edini komentar, ki ga lahko dam v tem trenutku je ta, da smo sklenili proučiti položaj skupno s FIFA. Dokler ne bomo imeli njenega odbora, ne bomo sprejeli nobenega sklepa.»

Večina komentarjev, čeprav tega ne priznavajo odkrito, upa, da bodo irski zakonodajni organi našli način kako premostiti prepoved igranja nogometnih tekem v nedeljah vsaj za obdobje svetovnega prvenstva v Stockholmu. Toda tudi upi so se znatno zmanjšali s kategorično izjavo podpredsednika severnoirske nog. zveze W. Wiltona, ki je dejal:

«V nobenem primeru ne morem odobravati nedeljskih tekem. Pravila naše zveze nam prepovedujejo igrati v nedeljah, kjer koli na svetu in mi želimo, da se ta pravila spoštujejo. Po mojem mnenju ni niti najmanjšega upanja, da bi mogla biti ta prepoved razveljavljena.»

Wiltonove izjave tolmačijo baje stališče cerkvenih krogov, ki nasprotujejo vsaki nedeljski športni aktivnosti. Ta opozicija je v Severni Irski tecretično še močnejša kot v Škotski, kjer protestantski verski voditelji prav tako strogo zavračajo vsakršna nedeljska športna razvedrila, kar pa ni tako strogo v Angliji sami.

Danny Blanchflower, kapetan irske nogometne reprezentance, je označil nastali položaj za «fantastičnega» in je takole povzel mnenje športnikov:

«Mislim, da je mnogo takih ki upajo, da bo irski nogometni reprezentanci dovoljeno igrati tudi v nedeljah, toda nihče noče prevzeti pobude za premostitev te prepovedi. Nasprotno, na videz te pobude nihče ne mara javno podpirati.»

Tudi švedska nogometna zveza ostro graja stališče severnoirske zveze. Predvsem ji očita, zakaj se je udeležila kvalifikacijskega tekmovanja, ko je pa že prej vedela, da bo v finalu, če se bo vanj kvalificirala, morala igrati tudi v nedeljah. Tajnik švedske zveze Knut Loenngren je dejal, da je za reprezentanco, ki odstopi ze po kvalifikaciji predvidena globa 10.000 švicarskih frankov, za reprezentanco, ki odstopi po svojem prihodu na Švedsko, pa 20.000 švicarskih frankov. Če bo S. Irska odstopila, bo kaznovana, namesto nje pa bi po tolmačenju pravil FIFA avtomatično vskočila Italija, čeprav je mogoče razumeti zahtevo Portugalske po dodatni kvalifikacijski tekmi z Italijo.

* * *

LONDON, 21. — Štirje tehnični direktorji reprezentanc z britanskega otoka so dali svoje prognoze glede favoritov svetovnega nogometnega prvenstva. Največ izgledov imajo po njihovem mnenju Anglija, Madžarska, Argentina in Brazilija. Walter Winterbotton, menažer angleške reprezentance, pa je mnenja, da so favoriti Argentina, Brazilija, Sovjetska zveza in Madžarska, za njimi pa Češkoslovaška, Jugoslavija in Švedska.

DRSANJE

Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju

PRAGA, 21. — 11 držav se bo udeležilo evropskega prvenstva v umetnem drsanju, ki bo od 29. jan. do 2. febr. v Pragi. Te države so: Francija, SZ, Avstrija, Anglija, Švedska, Italija, Holandska, Zah. Nemčija, Poljska, Madžarska in ČSR. Program: 29. jan.: obvezni liki dvojic; 30. jan.: obvezni liki za moške in prosti liki dvojic; 31. jan.: obvezni liki za ženske; prosti liki za moške; ples; 1. febr.: ples; 2. febr.: prosti liki za ženske.

SMUČANJE

Italijanska ekipa za Bad Gastein

CORTINA D'AMPEZZO, 21. — Tehnična komisija italijanske zimskošportne zveze je določila za svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah, ki bo od 2. do 9. febr. v Bad Gasteinu, naslednje atlete: moški: Bruno Alberti, Gino Burrini, Paride Milianti, Italo Pedroncelli, Roberto Siorpaes; ženske: Carla Marchelli, Jole Poloni, Vera Schenone, Jerta Schir in Pia Riva.

Izbrani tekmovalci se bodo do četrtka zadržali v Cortini in nato nadaljevali s treningom v Bad Gasteinu. Marchellijeva pa se jim bo pridružila kasneje, ker so ji šele danes sneli mavec z noge.

—«»—

Odbojkarski turnir

Prosvetno društvo Slavko Skamperle priredi danes 22. t. m. in v četrtek 23. t. m. odbojkarski turnir v dvorani na stadionu «Prvi maj». Sodelovale bodo ekipe Društva slovenskih srednješolcev, Dijaškega doma, prosvetnega društva Skedenj in prosvetnega društva Skamperle. V četrtek se bosta pomerili tudi ekipi telovadkinj in srednješolk.

Pokrajinski nogomet

IV. SERIJA

Rezultati: Pescara-*Belluno 3:2, *Crda - Pordenone 0:0, *Chieti-Moglia 2:0, *Falk Vobarno-Marzoli 1:1, *Ozo Mantova-Travaim Dolo 3:0, *Pro Gorizia-Anconitana 0:0, *Treviso-Vittorio Veneto 3:1, Hellas-*Forli 2:1.

Lestvica:

Mantova	14	9	4	1	26	9	22
Treviso	14	7	6	1	20	9	20
Anconitana	14	7	4	3	20	11	18
Hellas	14	6	5	3	18	14	17
Pordenone	14	5	6	3	22	17	16
Pescara	14	5	6	3	19	14	16
Chieti	14	5	6	3	17	14	16
Marzoli	14	5	4	5	22	21	14
Crda	14	4	5	5	15	19	13
Pro Gorizia	14	5	3	6	11	13	13
Forlì	14	4	4	6	15	17	12
Moglia	14	4	4	6	13	17	12
V. Veneto	14	3	4	7	18	29	10
Dolo	14	3	3	8	14	25	9
Vobarno	14	2	5	7	14	22	9
Belluno	14	1	5	8	12	22	7

II. KATEGORIJA

Rezultati: Bolzano - *Aurora 2:1, *Audace - Rovereto 1:1, *Bassano-Pellizzari 2:1, *Cividalese - Ponte S. Pietro 1:1, *Clodia-Schio 1:0, *Portogruaro - Sava 1:0, *Trento - Ponziana 3:0, *Merano - Saici 1:1.

Lestvica:

Sava	14	8	4	2	25	14	20
Bassano	14	8	4	2	20	9	20
Trento	14	7	4	3	23	15	28
Schio	14	6	5	3	18	11	17
Rovereto	14	7	3	4	18	20	17
Bolzano	14	7	2	5	26	16	16
Pellizzari	14	6	4	4	18	16	16
Audace	14	5	4	5	16	17	14
P. S. Pietro	14	5	3	6	12	10	13
Saici	14	4	4	6	14	16	12
Aurora	14	3	6	5	13	15	12
Cividalese	14	4	4	6	12	22	12
Portogruaro	14	4	3	7	13	20	11
Ponziana	13	3	3	7	10	17	9
Merano	13	3	3	7	12	18	9
Clodia	14	2	2	10	10	26	6

DILETANTI
(skupina B)

Rezultati: *CRDA-Cava Romana 1:0, *Sant'Anna - Mossa 1:1, Edera - *Silver Romana 4:0, *Fortitudo-Romans 3:0, Libertas - *Itala 2:1, *Juventina-San Canciano 1:0, San Giovanni - *Amoco 2:1, Muggesana *Istria 1:0, *Cormonese - Ronchi 0:0.

Lestvica:

Fortitudo	16	12	2	2	48	18	26
S. Giovanni	17	9	5	3	23	17	23
Edera	16	10	2	4	37	15	22
Libertas	16	9	4	3	30	18	22
Muggesana	16	9	1	6	23	21	19
Ronchi	17	7	5	5	35	30	19
Itala	16	7	4	5	29	18	18
Istria	16	7	3	6	26	16	17
Cava Rom.	16	6	5	5	23	27	17
Cormonese	16	4	8	4	16	16	16
CRDA	16	6	2	6	20	19	14
Silver Rom.	17	5	4	8	21	35	14
Sant'Anna	17	5	3	9	22	29	13
Juventina	17	5	3	9	32	41	13
Amoco	16	4	4	8	16	31	12
Mossa	16	4	3	9	26	31	11
S. Canciano	17	3	3	11	14	38	9
P. Romans	16	3	3	10	17	34	9

Italijansko košarkarsko prvenstvo

Simmenthal in Virtus se oddaljujeta Ženska ekipa Stock prvič premagana

Moška vrsta Stock izgubila proti Virtusu - Tržaški derby v moški B ligi

V okviru košarkarskega prvenstva Prve serije so v nedeljo odigrali 13. kolo. Rezultati so bili — kot vedno — bolj ali manj predvideni z izjemo srečanja med Motomorinijem in Giro v Bologni, ki se je končalo s porazom domačih z rezultatom 73:61.

Vodilni Simmenthal je gostoval v Paviji in brez naporov požel lahko zmago. Isto velja tudi za Virtus, ki je na svojem igrišču odpravil tržaško ekipo Stock, katera je samo v prvem polčasu nudila dober odpor. Mnogo bolj pa je bila izravnana borba v Pesaru, kjer je domači Benelli le s težavo ugnal žilavo Oransodo z rezultatom 61:54. V Varese je domača Ignis premagala Stello Azzurro, v srečanju zadnjih dveh na lestvici pa je v Rimu Roma premagala Livorno samo s 7 koši razlike.

Prvenstvo Prve serije kakor tudi ostalih moških serij bo v nedeljo 26. t. m. počivalo zaradi mednarodnega srečanja med Italijo in Madžarsko, ki bo v Bologni.

Rezultati Prve serije: *Benelli - Oransoda 61:54, *Ignis Varese - Stella Azzurra 72:57, Motomorini - *Gira 73:61, Simmenthal - *Pavia 66:49, *Virtus - Stock (v soboto) 76:53, *Roma - Livorno 59:52.

Lestvica:

Simmen.	13	13	0	947	693	26
Virtus	13	12	1	916	687	25
Benelli	13	8	5	790	761	21
Oransoda	13	8	5	901	879	21
Gira	13	8	5	778	774	21
Motomor.	13	7	6	801	736	20
Ignis Var.	13	7	6	853	828	20
Stock	13	6	7	800	818	19
Stella A.	13	4	9	746	815	17
Pavia	13	2	11	626	770	15
Roma	13	2	11	630	808	15
Livorno	13	1	12	628	849	14

V ženski A seriji je tržaška ekipa Stock doživela svoj prvi poraz v letošnjem prvenstvu. V Vidmu jo je premagala domača Udinese s tesnim rezultatom 49:48. Srečanje je bilo zelo borbeno in zmaga domačink je bila zasluženа, čeprav bi lahko tudi izgubile.

Druga tržaška ekipa CMM je imela v gosteh ekipo Omsa iz Faenze in pravtako izgubila s tesnim rezultatom 37:35, čeprav je v začetku drugega polčasa vodila kar s 13 kori razlike.

Ostali rezultati: *Autonomi Fari Mantova 43:32, Standa *Clorodont 40:38, Fiat - *Messina 55:48.

Lestvica:

Stock	11	10	1	557	389	21
Fiat	11	9	2	463	369	20
Udinese	11	9	2	527	439	20
OMSA F.	11	8	3	368	368	19
Autonomi	11	6	5	373	325	17
Standa	11	4	7	420	468	15
Chlorodont	11	3	8	402	362	14
C.M.M.	11	3	8	452	483	14
Fari Mant.	11	2	9	336	433	13
P. Messina	11	1	10	364	529	12

V moški A seriji se je vrstni red na vrhu spremenil zaradi nepričakovanega poraza ekipe Udinese proti Riv. Torinu. Na prvo mesto je skočila Goriziana z izdatno zmago nad Reggiano. Reyer pa je z istim številom točk drugi, čeprav se je moral trdo boriti proti Leguanu, da mu je za en koš izstrgal zmago. Rezultati: Itala - *Libertas Livorno 52:43, *Riv. Torino - Udinese 64:42, *Petrarca - Ravenna 50:32, *Reyer - Legnano 61:60, *Goriziana - Reggiana 73:55.

V moški B seriji je bil na programu tržaški derby, ki se je povsem nepričakovano končal z zmago ekipe Don Bosco nad ekipo Acegata z rezultatom 47:43. Ker je istocasno ekipa S. Agostino izgubila v Basanu, se je moštvo Don Bosco povzpelo na drugo mesto za vodilnim D'Alessandrom. Rezultati: *Sangiorgese - Ferrara 47:37, Don Bosco-*Acegat 47:43, *D'Alessandro - Zandonaj 58:26, *Bassano - S. Agostino 49:48.

ŠAHOVSKI VESTNIK

BEVERWIJK, 21. — V Beverwijku se je v nedeljo zaključil veliki tradicionalni mednarodni šahovski turnir, ki je bil razdeljen v pet mojstrskih, v žensko in rezervno skupino. V vseh so sodelovali tudi jugoslovanski šahisti, ki so dosegli zelo lepe uspehe, posebno v drugi mojstrski in v ženski skupini, v katerih sta zmagala Fuderer in Lazarevičeva. V prvi mojstrski skupini je Matanović delil 3.—5. mesto, čeprav je le malo manjkalo, da ni z zmago nad Euweom v zadnjem kolu osvojil prvo mesto. Znatno slabše sta se plasirala Milič in Pirc, ki se je moral zadovoljiti z zadnjim mestom.

Končni vrstni red v posameznih skupinah:

I. mojstrska skupina: 1.—2. Euwe in Donner 5,5, 3.—5. Matanović, Stahlberg in Bouwmeester 5, 6. O'Kelly 4,5, 7.—9. Van Sheltinga, Pilnik, Milič 4, 10. Pirc 2,5.

II. mojstrska skupina: 1. Fuderer 6,5, 2. Cernjak 6, 3. Russel 5,5, 4.—. Toran, Kramer in Rellstab 5, 7. Barenregt 4,5, 8. Golombek 3,5, 9. Vejd 3, 10. Orban 1.

III. mojstrska skupina: 1. Kortlever 7, 2. Poulsen 6, 3. Beni 5,5, 4.—5. Gereben in Van Seters 5, 6.—7. Božič in Jongma 4, 8.—9. Bredevout in Cultanbejev 3, 10. Perez 2.

IV. mojstska skupina: 1. Sandor 7,5, 2. Van Get 5,5, 3.—4. Kostić in Semisch 5, 5.—7. Schnajders, Muhlder in Kleger 4,5, 8. Paloma 4, 9. Langeveg 3, 10. Dimer 1,5.

Ženska skupina: 1. Lazarević 7,5, 2. Benini, 7, 3. Chaux de Silence 6, 4. Langoš 5,5, 5.—6. Brjus in Hemskerk 5, 7 Sinka 3, 8. Rodzand 2,5, 9. Vander Ven 2, Bačič 1.5.

V I. rezervni skupini je bil Jugoslovan Molerović drugi s 5,5 točkami.

* * *

MOSKVA, 21. — Po IV. kolu šahovskega prvenstva Sovjetske zveze je stanje naslednje: Talj in Geller po 2.5 (1), Spaski 2.5, Petrosjan, Korčnoj, Boleslavski, Averbah po 1.5 (1). Krogius 1.5, Kotov Gipslis, Tolus, Bronstein po 1 (2) itd.

Kino v Križu

predvaja danes 22. t. m. ob 20.30 uri film:

«Papà pacifico»

Igrajo:
ANTONELLA LUALDI
in FRANK LATIMORE

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 22. t. m. ob 19.30 uri LUX film:

«Orlov klic»

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

Kino na Opčinah

predvaja danes 22. t. m. z začetkom ob 18. uri barvni film:

PLAZA DE TOROS

TECHNICOLOR

POMINGO ORTEGA * ANTONIO BIENVENIDA * ENRIQUE VERA *

MARIA ASQUERINO · MARISA PRADO · ENCARNITA FUENTES

LADISLAO VAJDA CHAMARTIN

CINERIZ

FITZROY MACLEAN

VOJNA NA BALKANU

38.

Nekaj izbranih poglavij

Njegov vojaški pozdrav pa je bil še vedno brez napake, njegovo obnašanje uglajeno in pristojno. Z njim je prišel tudi Slavko Rodić, visok, bled in eleganten moški z urejenimi črnimi brki. Njegovi vojaki so me sprejeli že v času, ko sem prvić izskočil pri Mrkonjić-gradu. Sedaj so spet izpolnili to nalogo.

Hudo so se spremenili. Neurje jih je utrdilo, boji zamazali. Tudi sedaj so imeli na sebi običajno pisano zmešnjavo zaplenjene opreme in obleke, vendar si tu in tam videl tudi kakšno britansko uniformo, kake britanske gojzerice, kakšno ročno granato tipa Mills, karabinko Sten ali kakšno drugo znamenje naše pomoči. Ko so se moje noge dotaknile tal, se je zvrstila častna četa. Iz ognjevitega ceremonialnega drilla sem lahko spoznal, da je njihova prizadevnost nadomestila vse tisto, česar jim ni nudila zunanjost.

Rodić in jaz sva odigrala vlogi v tej ceremoniji, zatem pa so nama pripeljali konje. Skočila sva v sedlo in pognala po cesti, ki pelje v vas. Za nama so krenili ostali, častna četa pa je pričela zbirati škatle z blagom, ki so jih odvrgli skupno z nami.

Bosanski Petrovac leži ob robu redkih ravnih travnikov hribovitih bosenskih krajev. Na drugem koncu travnikov, približno dve ali tri milje iz vasi, se dviga veriga temnih hribov, zemlja pred nami, po kateri smo krenili, pa se je nalahno vzpenjala proti vasi, ki se je vgnezdila ob robu griča. To je bila tipična bosenska vas z lesenimi in kamnitimi kočami.

V gornjem nadstropju ene izmed njih nas je čakal zajtrk. Med jedjo sem s Slavkom Rodićem razpravljal o novih načrtih. Vojaški položaj je bil še vedno neustaljen. Tito je živel s svojim štabom v gozdu, dokler ne najde primernega mesta zanj. Hotel sem se čimprej sestati z njim. Rodić mi je dejal, da me bo sam popeljal k njemu. Slima Farisha, Randolpha in ostale so do nadaljnjega nastanili v neki kmečki hiši, nato pa sva krenila. Ko sva jahala po vaških ulicah, se je že jel spuščati mrak, na nekaterih oknih so že zatrepetale prve luči.

Slavko se je vedno ponašal z dobrimi konji. Živali, na katerih sva jezdila, sta bili zares krasni. Tudi naše spremstvo je imelo dobre živali, zato smo jezdili hitro. Ko smo se povzpeli nekaj više, je postajalo vse hladneje. Pot, po kateri smo jezdili, je pokrival globok sneg. Dušil je topotanje konjskih kopit, v gosti temi smo le s težavo prepoznali obrise konj in jezdecev pred nami. Ko sem tako jezdil, zavit v plašč, sem razmišljal o vprašanjih, o katerih se bom razgovarjal s Titom.

Tedaj me je dohitel Slavko, ki je dotlej jezdil nekje zadaj, in se spustil z menoj v razgovor o življenju, ki sva ga prebila pred vojno. V mirnem času je bil Rodić neke vrste inženir ali nadzornik, sedaj pa je visok partizanski voditelj, četudi mu še ni trideset let. Upa, je dejal, da bodo po vojni že našli tudi zanj kako delo. Ko bi le ostal živ! O tem, da bo Nova Jugoslavija v tej vojni zmagala, četudi je pred njo še toliko težav, ni nikdar niti najmanj dvomil, podobno kakor ostali partizani.

Prevaliti smo morali dolgo pot. Če